

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

VIII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM

2018. JÚNIUS

400 Ft

Számvetés VII. (a klubvezető naplójából)

Igényes irodalmi műsorok rendezése, egyéni és gyűjtéményes kötetek, tematikus kiadványok, saját kulturális lap, barátság, szeretet, tisztelet – ez az IRKA.

Nemrégiben azt mondta valaki, hogy milyen sikeres vagyok: folyton szerepelek a városi újságban, a tévében. Elgondolkodtam.

Magamnak akarok megfelelni, és ez nincs összefüggésben a sikerrel.

Az tény, hogy a mi közösségünk összetartó, becsüljük egymást, jó hangulatban tudunk együttműködni – talán ez a legnagyobb elismerés nekem. Meg az, hogy az IRKA-tagok inspiráló hatással vannak egymásra, akár előadói stílusról van szó, akár önképzésről.

Adnak a véleményemre, de nem tartom magam akkora nagyságnak, hogy bármit megengedhetek magamnak. Nincs főnökösödés, hanem baráti kapcsolatok, kölcsönös segítség. Egymásra utaltság. Mindenki ért valamihez, különleges valamiben, így kap teret az egyéniség, Fejlődhet, kibontakozhat.

Ezért érezzük jól magunkat a csoportban, szívesen vagyunk egymás társaságában.

Az az öröm, ha a közönség és az ünnepelt elégedetten, boldogan távozik egy-egy szerzői estről, könyvbemutatóról.

JÁKI FERENC

HAJNALKÁK – ALKONYATBAN

Nyíltok a Nappal, hulltok a Nappal,
életek csak egy röpke nappal.
Kelyhetek tárul, kelyhetek zárul,
jó, hogy nem tudtok az éjszakáról.

Létetek jelkép: nékem is ekképp
kell majd kívánnom a „Naplementét”.
Életem égjen végtelen fényben,
sose bolyongjak fénytelen éjben.

Szeretem, ha valaki megbízható, precíz, kitartó, utálok a felesleges intrikákat, a rosszindulatú megjegyzéseket, az irigységet.

Igyekszem kikerülni azokat, akiből gonoszkodás árad, vagy folytonosan negatív a hozzáállásuk. Amikor ilyen felüti a fejét, felértékelődik a harmónia, a törődés egymás iránt.

A béke, a nyugalom a mi létezésünk alapja – csak így lehet maradandót alkotni.

Elég magas nálunk az átlagéletkor. Ebből nemcsak a bölcsesség következik, hanem az is, hogy mindegyikünk vesztített már el számára fontos valakit, mindegyikünket lebbentett már meg valamilyen fokon a magány.

Amikor rádöbbenünk, hogy az élet nem feltétlenül végtelen, akkor pótolhatatlanná válnak azok, akiket szeretünk, akik közel állnak hozzánk, és ragyogást hoznak.

Sokat segít a boldogulásban, a túlélésben a közösség, mert jó célokat, távlatokat választhat magának az ember, kiteljesedhet a személyisége, harmóniába kerülhet magával és a többiekkel.

Én pedig körülveszem magam tehetséges emberekkel, a személyiségükkel, és ami egész életemet jellemezte: a másokért való munkálkodással őrzöm meg lelki egészségemet.

Daróci Lajosné
klubvezető

Marcali Kiss Melitta: Életöröm

BAKA GYÖRGYI**PÜNKÖSDI SZÉL**

úgy kering bennem
miként egy lepke
szárnya verdes
leheletnél lágyabb
röpte lángot vet
ereimben

gyöngéd érintésekkel
szelíden biztat
suttog hangtalan
áradó világossága
a határoeltságot
feloldja szüntelen

átfúj testemen
tisztító sodrása:
szabadságom öröme
és ostorcsapása
percről percre
eleven létre ölel

GUBASÓCZI ÁGNES**HÁLA**

Mikor átölel az alkony, majd társad lesz az éj,
Az égbolt sötétjén puhán kigyúl a csillagfény,
Mosolygó öreg hold leheletnyi fátyol mögül
Halvány fényét hinti szét, mely arcodra terül.

Lelkoddal hallgatod dobogó szíved hangját,
Füledben érzed véred lüktető ritmusát.
Búcsúzik az éjszaka s vele a csillagos ég,
Az ébredő napsugarak hátán kigyúl a fény.

Vízcseppek csillannak gyöngyként a fűben,
Szellő iramlík a bíborszín égen.
Reménnyel, hittel indul már a reggel,
Derűt, hitet érzel, s teli vagy ÉLETTEL!

Marcali Kiss Melitta: A bárka

HABOS LÁSZLÓ**AZ ÉN URAMNAK BÉKÉJÉT ZENGENÉM**

Zengeném –
de hol van az az úr,
aki énérettem áldozná életét.

Zengeném –
de hogyan is szól az ének,
az ártatlan gyermekhangra írt zsoltár,
mert hogy az a véres Isten,
ahol kard csörren, s vér csobban,
ott soha sem volt, és soha nincsen.

Zengeném –
ha ez a világ másmilyen világ lenne,
ha lángoktól tisztulna meg az oltár,
és mártírságom elszenesedett üszkén
az irgalmas Isten békéjét zenghetnék
ártatlan gyermekeim, tiszta szívvel büszkén.

FAZEKAS MAJOR GIZELLA**A TERMÉSZET**

Nézd csak a természetet!
Csókjával érkezett a nyár!
Összecsókolt fát, bokrot,
hogy mindegyik rügyet fakasztott.

Virágba borult a természet,
mely ékességet, gyönyört
gazdagon hozott néked.
Elvezd hát a természetet!

A sárguló kalászt ringatja a szél,
érik a gyümölcs, zamatja kél,
szőlőt is szedik, szüret van már,
s a természet őszbe jár.

GANI ZSUZSANNA**HAJNALI DAL**

Száll felém a hajnali dal
ábrándosan, sóhajosan.
Szívem remeg, lelkem lüktet,
harmatot hint varázssosan.

Száll felém a hajnali dal,
kis pacsirtákkal csilingel.
Narancsban fellángol az ég,
festői, most lebilincsel.

Száll felém a hajnali dal,
ébred a Nap, rám mosolyog.
Ó, de szeretném megfogni,
ébreden vagyok, vagy álmodok?

SZABÓ IMRE**VÁGYÓDÁS**

Vágyódom utánad,
vágyódom ajkadat,
vágyódom szemedet,
karcú alakodat.

Szemednek víg, édes
virágzó mosolyát,
mely oly szépen ragyog,
mint fenn a mennyország.

Vágyódnak lelkemből,
jőjj hozzám közelebb,
fogjam, simogassam
hófehér kezedet.

Akkor vagyok boldog,
ha megérinthetlek,
s érzem melegségét
igaz szerelmednek.

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA**HAJNALOK HAJNALÁN**

Hajnalok hajnalán,
Hajnali köd falán,
Áttetsző üzenet
Csillog az ablakán.

Ki járt ott?
Ki járt ott,
Hagyott ott virágot?
Letépett hóvirág.

Az ablaka ablakom,
Hajléka hajlékom,
Szívében, szívemben
Csak dobog és dobog.

KREISCHER KORNÉLIA**FŐNIX-LÉTÜNK**

Hány főnix-létet él egy emberlét meg?
Pokol mélységeit járja test s a lélek,
labirint barlangok mélysötét útjait.
Hányszor süllyed nemlét partján álló pocsolyába?
Önölön lenne már túlsó part porában,
mégis, mint főnix hamvadásából visszatér
újabb reménnyel újabb szenvedésre.
Lélek fájdalma, test nyomorúsága elemészt,
vagy mint kagylót irritáló homokszemek
kínnal élve gyöngyöt növesztenek.
A sokat szenvedett így alkot remekműveket,
írást, rajzot, zenét, festményt, szobrot, új életet.

KARÁCSONY ISTVÁN**AKARLAK TÉGEDET!**

Nem óhajtlak, nem kívánlak,
egyszerűen: akarlak!
És úgy érzem: Te is akarsz,
vagy csupán kívánsz
parázsló érzéseid láncfűzérére hintázva?!

Nem gondolkodom,
hisz agyamat szívem rabul vette,
s ott ül bezárva Véled,
ki olajozott mágnesként
delejeztél meg mindörökre!

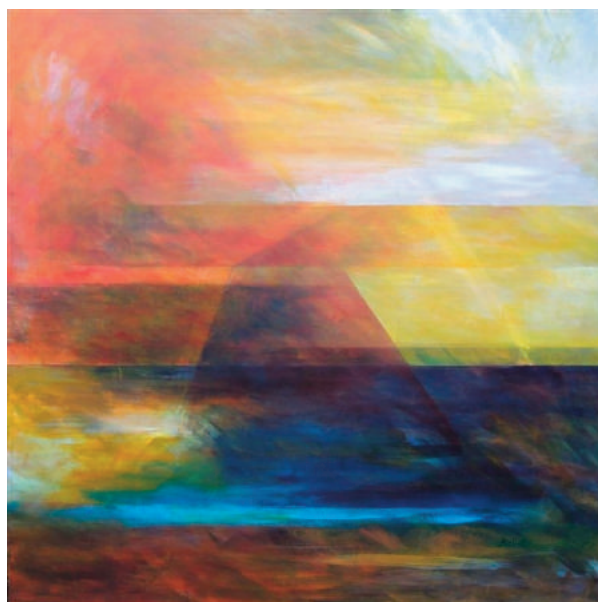
Merülök mély iszapodba,
honnán csupán nézésed bűvölete
emelhet eléd, Kedvesem!

Nőiességeden tán csorba esne,
ha vágyódásod acélkés éle
szerelmes szívem sziklájához
pattanna minutumra?

Akaratom, vágyam zászlós hajója,
száguldva siklik létünk
borzongva forrongó tengerén.

Tapogatózva megyek feléd
hagymázasan gyötrődő vakságom
kóbor viharába.
Ugye, te is érzed, téged célba vevő érzéseim
hódítva-bódító nyílzáporát.

Engedd, hogy közös akaratunk
liánjai fonjanak egyé minket,
mely húsunkba vág,
s ordíthassuk együtt a kimondhatatlant:
TÉGEDET!

Marcali Kiss Melitta: Új világ születik

KÓSA MÁRTA**MÁJUSI VIHARBAN 2.**

Az út mentén végig
 akácvirág fehérlik
 térdig érő
 zöld harsogásban
 pillétáncos rebbenéssel
 égőpiros pipacsok
 dacolnak
 feltámadó széllel
 karodba fűzöm kezem
 míg a mezőn
 végigfut vágódó tekintetem
 új tavaszunk
 sok apró zsenge hajtás
 jég tépi már
 nem kell
 egy szempillantás
 vízben állnak
 a
 táblák
 elfekvő búzaszálak
 feketedő égből
 leszakadó víztömeg súlya alatt
 őrzik magukban
 friss
 kalászuk
 tejes
 puha kis szemeit
 zuhog
 út szélén gyűlő
 nyárfavirághabos áradat

nem nézek hátra
 hallgatok
 a
 kint
 és
 bent
 tomboló
 mindent elmosó viharos
 szívzuhogásra...

Marcali Kiss Melitta: Párizsi csipke

LUDWIG GÉZA**NEVESS EGY KICSIT**

Nevezz egy kicsit.
 Hadd hallom,
 hogyan gurul szét
 apró kacagásod.

Nevezz egy kicsit.
 Hadd érzem,
 hogyan terjed szét
 ajkamon mosolyod.

Nevezz egy kicsit.
 Hadd lássam,
 hogy színezi át
 hangod a világot.

Nevezz egy kicsit.
 Hadd őrzöm,
 s idézzem búban.

MÓCZÁR CSABA**PATA- S ÖKÖLCSATA**

Egy jámbor bárány,
 kit megszállt a birkaármány,
 elhatározta,
 a kengurut felpofozza!

Az kiállt első hívásra,
 egy pata- s ökölvívásra.
 Nem hiába mondom én,
 egy igazi fenomén,
 valóságos bokszguru
 ez a sportos kenguru!

Nem nyerhet a bárány itt,
 ha csoda nem történik.
 Első menet, szól a gong,
 de Atyaisten! Mi a gond?
 Csak áll a bajnok szétszórtan,
 testét pedig elszórtan
 borítja folt szép sorban.

S bár sok hősies
 kis ütéssel küzd a bálvány,
 kiütéssel győz a bárány...
HIMLŐ!

BARNA JÚLIA

régi tavaszok
 egymást temetik bennük
 sírok nevetek

RENDIK ZSUZSA**AZ ESKÜVŐ VÁRHA**

Benn Pesten a Rottenbiller sarkán
Vár ő engem, habtestén egy orkán.
Én levelezésből ismerkedem,
Ezért egyik-másik szép kedvesem
Nem telitalálat.
Az esküvő várhat.

Azt írta ő, egykilencven magas,
Daliás, jóképű, de nem kikapós pasas.
Én levelezésből ismerkedem,
Ezért egyik-másik szép kedvesem
E bazárban furcsa pók.
S jönnek még manók.

A valóság sajnos nagyon más.
Kivel is lehet ő hasonmás?
Én levelezésből ismerkedem,
Ezért egyik-másik szép kedvesem
Furafejű fazon.
Én meg egy amazon.

S fő az én fejem is, rajta vajam.
Meglátni és elnevetni magam:
Mindez egy pillanat műve volt.
Engem hátramenetbe búze tolt.
Keresem az emberem
újságban, interneten:
Nem telitalálat.
Az esküvő várhat.

SALL MARGIT**TAVASZ**

Várost cseréltem, Megyeit,
Itt köszöntöm tavaszi virágok ezreit.

Változunk és változtatunk,
mindenből a legjobbat akarunk.

Bújnak már a hóvirágok, kéklenek az ibolyák,
kankalinok, rezedák, hírül adják,
milyen színes a Világ.

A tavasz itt van, újra bekopog, madárfütytös reggelek,
mennyre szeretlek benneteket!

Színesek mint a virágok,
színesek, mint a képek,
mit a természet festett tinéktek.

Legyen nekünk szép az élet,
túl rövid ahhoz, hogy ne **BOLDOGAN** éljek.

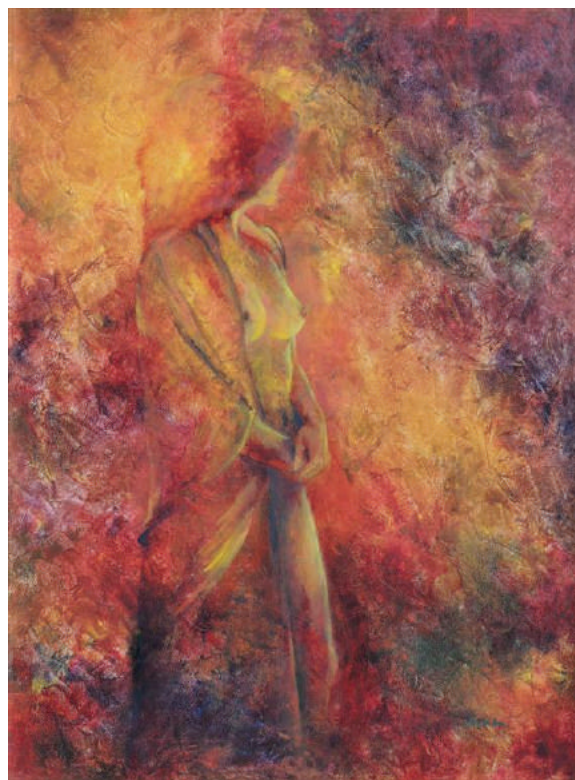
SZABÓ AIDA (JAMPA DROLMA)**HARSOGÓ KISÉN
(voltnyaram)**

Egymást váltogatja rejtély, derengés,
dús álmokkal ébredések pörölnék,
ősképekből merítkezett teremtés,
de fenn s lenn zárukban kulcsok zörögnek.

Harsogó én-ek között én-kerengés,
illatorgiák, kékesték pörögnek,
tekerződő kobrák – itt nincs menekvés –
gazellatestű nyarakban csörögnek.

Enyém, tied és mienk – lármás harcok,
incselgő álmok, mákonyos virágok,
csillognak, vinnyognak lelkem karcai.

Sejtelmes poklokban elrejtett sanszok,
nadrágos, szoknyás szunnyadó világok,
remegő ujjakkal falnak markai.

Marcali Kiss Melitta: Banada en le luz**HABOS LÁSZLÓ**

Szélmalomharcok
gennyeseibe dőf
kétség lándzsája

Teremts mély csendet
hallgasd lelkednek hangját
s kinyílik világ

SZIGETI ESZTER**MAGAM ÚJRA MEGTALÁLOM**
(Duna-parti emlék)

Susog a szél, zörget nádat,
biztatja az öreg fákat,
daloljanak eleinkről,
dicsőséges, szép időkről.

Lehunyt szemmel földön ülök,
lélekben messze repülök,
gémelek szállnak fenn az égen,
jártam már itt... egyszer, régen...

Akkor büszke volt a népem,
békében élt csendben, szépen.
Ellenség rettegte csupán,
mikor nyíllal harcolt lován.

Atyla fehér ruhában,
első volt minden csatában.
Üstengrikút segítette,
hű szerelme vezérelte.

Esthajnalcsillagnak fénye
Réka szemének szép éke.
Világ ura őt szolgálta,
ő volt szíve tulipánja.

Madárnyelven csengőn, bongón
zengett a dal, csobbant jó bor.
Ügyek, Álmos és Emese:
Turul nemzetiség – nem mese.

Csodaszarvas lába nyomán
máig hazánk e tartomány.
Vize tiszta, földje pompás,
idetartozni nagy áldás...

Nap ragyog a szőke Tiszán,
Hold tündöklök kéklő Dunán.
Tündérlányok tánca sodor,
gyöngyöt rejt csipkés habfodor.

Lelkemben egy édes álom,
magam újra megtalálom;
Óseim dalát éneklek,
büszkeség, magyarnak lennem!

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

Két deres fej búj
esőben, napsütésben –
ernyőt két kéz tart

Lengő ég alatt
vöröslő karcsú a nyár –
vihár lombokon.

SZÖLLŐSI BETTINA**HARMINC UTÁN**

Harminc után az ember lánya
(főleg, ha égette már párszor a „lángja”)
nem siet, nem kapkod már szeretni –
elúszott hajó után nem fog eredni.

Harminc után az ember lánya
(nem akar már játékot, és nem kell a dráma)
nem áll meg félúton, sőt vissza se néz,
törött szárnyakkal bár, de bölcs és merész.

Vagyok az ember lánya, harminc után
(pedig annyi minden lefolyt már a Dunán),
de olyan lettem, mint egy ügyetlen kamasz:
bordáim közt lassan kihajtott a tavasz.

Vagyok az ember lánya harminc után,
meg van ez az érzés, ami úgy vágott kupán,
meg furcsán szép szemed, sarkában mosoly látszik,
mikor két gyengéd kezéd a kezemmel játszik.

És tudom, hogy harminc után – vagy hogy van a mese,
és az sem érdekel már, hogy érdemes-e.
Azt hiszem, tavasz volt, és talán kék volt az ég...
és én úgy pirultam, mint egy bakfis, az hétszentség.

És lehet bár harminc vagy egy híján húsz,
itt bennem valami hozzád húz.
Az egyszerű dolgok, mint az édes mandulák,
ahogy nézel, ahogy mesélsz meg a csillagos éjszakák.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN**KEZDETEK**

Halkan rezeget a nyári párás csend,
szemünkbe fekete szikrákat szór,
s körülölel a lemenő nap sárga fénye.
Furcsán lebeg a horizonton,
mintha minden aranyló fénypontja
önálló, lélegző életet élne.

Mi lehetett a világ előtt – kérdezem. –
Tér, idő vagy az anyag kis része,
az univerzum ok vagy okozat lehet,
van-e az időnek kezdete, vége,
vagy mindig lesz, és mindig létezett?
Bár a választ magam is jól tudom,
mert felsejlik előttem a Teremtő képe.

BÓHM ANDRÁS

Préselt szirmokon
pihen a hajdan szálló
estharang szava.

TORMÁSSY ERZSÉBET**SZERETET**

Szeretet másolja
mindenben az égít.
A szeretet gyógyít,
a szeretet békít.

Ha szíved csordultig
igaz szeretettel,
karöltve munkálsz
földön a mennyekkel.

TÓTH MÁRIA**ISTEN GYERMEKEI**

Isten gyermekei
Törpék és óriások
Kishitűek és nagyhitűek
Szabadok és zártak
Nagylelkűségük közös
Báránként vezeted őket

Isten gyermekei
Vétkeztek most már tartózkodnak a vétektől
Zárt azúr az ég
Beférünk-e?

VALENTIN ISTVÁN**IMA**

Állj mellém, Uram!
Vigyázd lelkemet,
Te jézusi Isten,
aki örökké gondolsz engem,
örökké teremtesz és elbocsátasz,
mint szájaló kamaszt az apja.

Tedd vállamra súlyos kezed,
érezsem, hogy tanítasz és
büszke vagy rám;
Rám, egyetlen fiadra a sok közül,
a magány szerelmésére,
lelkek őrzőjére.

Görbe tükröd vagyok;
nehéz mosolyognom, amikor nevensz,
nehéz szenvednem, amikor sírsz,
de Magad felé fordítottól...
csak Téged láttatlak,
szeretlek,

Amen

VINCZE JUTKA**SZÉL**

Északról támad,
Gyötri a fákat.
A házak között hangszert talál,
Felröhög, körbenyargal, trombitál.
Álmod ront velótrázó, rúd zenéje,
Különös árnyak járnak körbe,
Lidércek éje.
Reggel még izzadt hajunkba túr,
Mielőtt elcsitul –
Szemetünket előkotorja, és megvetően
Arcunkba szórja.

WEGENAST RÓBERT

Illatod
S a füst
Kavarog.

Ezüst üvegben szesz,
Ujjaid hegyén ritmus.

Futó gondolatok.

Emlék.

Sok szeretkezésre alkalmas szék,
Rajtuk férficombok,
S langyos női lábak.

A Tiéd.

S az enyém.

Nézlek.

Ujjaid között árnyékot vet a fény,
Én megsimítom.

Ugyanazt érezzük ketten
Összeboruló ölünk
Árnyékos tájain.

Férficombom s szétvetett lábaid
A széken,

A szeretkezésre is alkalmas széken,

Kavarognak, mint az illat, elvegyülve a füsttel,
És nincsenek többé gondolataink.

BARNA JÚLIA

A múltat hamis
ragyogással díszíti
játékos idő

BARNA JÚLIA**SZOMJÚSÁG**

a képzelet repülőszőnyegén
 arrafelé tartok
 ahol a tenger egykedvűen tergeti
 hullámait a partra
 ahol a párok alatt a valóság
 ígéri magát a csillogásban
 de versembe visszazuhanok
 mint a sziklába faragott alakok
 mozdíthatatlanul itt vagyok
 míg a papír lebomlik
 rajta maradok
 és semmilyenné nem változhatok

BÓHM ANDRÁS**L Á B O D I T Á J**

Aranyvesszők, karcsú nyírfák,
 égeresek, kusza indák
 – megfogtatok.
 Fenyvesek, boróka-sátrak,
 a zabföld, hol szarvasok jártak
 – nem eresztenek.
 Ördögyűrűt kerítenek
 szívem köré az őzek,
 s csend-hálót szőnek
 fölém az estek.

DYLAN D. TIDES**HAJNAL**

Felriadok. Úgy, mint máskor...
 Végigsimít kis kezed,
 s nem félek a folytatástól.
 Ujjad puha ékezet
 ráncba rettent homlokomon,
 fél sem ébredsz, úgy csitít...
 Álmodj tovább! Ablakomon
 tűnő párát úgy simít
 szenvedélyünk szép emléke,
 hogy még lüktet, nyom a lég.
 Illatunk a vágyak éke,
 fűt az izzás nyoma még.
 Visszafekszem. Lány ütemben
 cseppekké állt sóhajok
 tangót vágnak két fülemben,
 s csak rekedten szólhatok:
 „Ébredj, Kincsem!” Percem sincsen,
 s úgy nézel rám, úgy akarsz!
 A világ most újra nincsen,
 lángba lobbansz, s eltakarsz...

LUKÁCS MÁRIA**Ó**

Kék és zöld
 szemedben árnyék
 völgyében föld
 megcsillan csúcса
 szépséged délibáb
 mezítláb lépek
 futó gondolatban
 csak hozzád érek
 egy falat csókért
 megcsípi arcom
 télvizében fürdetem
 szememben árnyék
 kékek és zöldek
 puha a takaród
 ég a lámpád
 mosolyom felhőtlen
 orrod érinti
 szeplők jönnek közel
 karom már csak ölel.

MIHÁLY CSILLA**FÉNYZUHATAG**

Fényzuhatag közepébe beállok, öröm pora reppen,
 körbeölel puha hónap ezüstje, de még soha szebben
 nem ragyogott, s nem is itta be lelkem egésze meséjét,
 mint ez a mostani óra, mi várja, reménye beérik.

Várakozás idején a jelenbe fogózva növekszem,
 ünnepi perc, s mikor érzem, a pillanat itt a közelben,
 vágy-csupaszon kiterítem a szívem eléd, igaz álom,
 hagyd a beszédet el, én a te gondolatod kitalálom.

Marcali Kiss Melitta: Pieta

MOLNÁRNÉ BODA MÁRIA**KOCCINTSUNK!**

Egy slukkot a tegnapi, egyet a mára.
Egyet a születésre, észrevétlen halálra.
Egyet a feledésre, társas magányra,
Egyet a maradásra, rejtett indulásra.

Dibi-dubi dübörög, monoton a lelkem,
Elmegyek a síromig, hogy magamat megleljem.
Dibi-dubi dübörög, zakatol a lelkem,
Kiásom és exhumálom mindazt, mivé lettem.

Egy kortyot a bódulatra, egy a józanságra.
Egy a születésre, egy az elmúlásra.
Egy a levegőre, egy a fulladásra,
Életszagú rothadásra, belső sorvadásra.

Dibi-dubi dübörög, monoton a lelkem,
Elmegyek a síromig, hogy magamat megleljem.
Dibi-dubi dübörög, zakatol a lelkem,
Kiásom és exhumálom mindazt, mivé lettem.

Férges testem dermedt földben rothadásnak indul,
Hamvak között kapirgálok, már semmi sem mozdul.
Hallgatag magányom ne faggasd hiába,
Hisz itt éltem, s most hazavágyok egy egész más világba.

Dibi már nem dübörög, hallgat most a lelkem.
Elmentem a síromig, és benne mit sem leltem.
Dibi-dubi dübörgött, s most nem lakik ott senki.
Kiásni és exhumálni, megteheti bárki...

PÁLFI NÁNDOR**MELLETTED ÁLLNI CSENDEN**

Mikor félszegen elindultam feléd,
Mesebeli kis világunk túloldalára,
A rigók fekete vasszögek voltak csupán
Az égbolt szürke kerítésébe verve,
S te ott álltál gyönyörűen és némán,
A foltozott ég és a kemény föld között,
Felázott éveink peremén egyensúlyozva.

Nem szóltál, s én nem szóltam,
Megelégedtünk azzal, hogy szorosan
És konokul egymás mellé álltunk,
Mintha csak attól féltünk volna,
Hogy ezen felül bármi már túl nagy

Kérés volna az élettől,
Vagy mintha csak azt akarnánk
Bizonyítani a mindenségnek, hogy a csend
Igenis lehet igazibb és kifejezőbb, mint a
Szélfútta dombok felett elszuttogott szavak.

PETRIK ISTVÁN**A MARADÉK JELEN**

nem tudom
hol rontottam el
alig van már
ami felemel
nincs mágneselem
fogy az akaraterőm
bánatból szövődik
a szemfedőm
mi lesz ha elfogy
a belsőm
a hitem
rossz korban élek
azt hiszem
mert lélektelen
és szívtelen
ez a kifakuló
maradék jelen

PÉTER ÉVA ERIKA**[CSAK ÁTSZÍNEZŐDVE LEHETNE]**

csak átszíneződve lehetne kiválni abból,
mi valószerűtlen mássá formál,
de nem juthatunk akkor se tovább a lelket
kerítő szögesdrótnál: csendárnyék pecsét,
belénk van kódolva. egy mindent átfogó
gyengeség tudni: néhány madártoll
is betöri a szavak kifeszített légtérét,
de azt is tudni, hogy úgy van, egyszer
megvalljuk bizonyosságnak, s akkor a felhők
tömör tubusai szemünkben tócsakékké válnak.

ZENTAI ETA**MÁRAI**

Mikor olvasom, megérint a szó,
A feszültségem szökik, mint a láz.
Hiszek magamban, az árnyalatban,
Mely egyszeri és megismételhetetlen.
Hiszek a rejtélyben, titokban,
Egy visszatérő, üszkös szerelemben.
Minden szavában ismeretlen képlet,
Egymással összefüggő gondolatmerénylet,
Vad játékok férfi és nő között,
Szívükben gyanú, lelkükben idegenség.
A Sirályt olvasom, melyben a szerelem
Mégis lecsap vadul és éhesen.

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

Májusi akácok
meleg illata ölel,
ragyog a kék ég

†BÍRÓ ANDRÁS

A MARADANDÓSÁG ÍGÉRETÉVEL

Még soha nem mondtad: szeretsz –
és rég mondtam én is: szeretlek!
Libikókáznak napjaink,
körhintaként futnak a hetek.
Vásári zajban élünk.
De bensőnk néma kolostor.
Zárt falak, ablakok, ajtók.
Odakünn kürt szól,
s pattog az ostor.

Konokul kuporgatjuk a múltunk,
ez már a sírig a miénk
és nem akarjuk az új csodákat,
senki házát és szívét.
A maradandóság ígérétevel
kelünk és fekszünk halálig –
mi marad meg, amit féltünk?
Hóhéruunk vár, s nagyokat ásít...
Pokolba a hóhérokkal!
S mindennel, mi ócska, gyarló!
Szeretetből rakott létünk
síron túl is maradandó.

MÁTÉ MIKLÓS

WESTERN BALLADA

Előttük Tennessee
Gyomrukban Vad Whiskey
Nyomukban a Sheriff...

Zordon Tájon Lovagolnak
Két Cowboynak fityeg Coltja
Együtt a Zsák meg a Foltja
Pénzszomjukat Szesz nem oltja...

Éjfélkor Telihold
Részegen Italtól
Lehuppan a Lóról
Két pénzéhes Cowboy
Gyűrt Bankókon Osztóz...

Nem Ért Szót Két Cowboy
Fegyvert Ránt Szól két Colt
Mellükön Véres Folt
Egymásra Dől Két Holt
Fölöttük Fölvihog
A Hideg Telihold...

SZABÓ AIDA

Csintalan vízcsepp
égtükrére nevetett
alkony kolompján.

†TEMESI ÉVA

ÜZENET AZ ÉLŐKNEK

Egyszer én is, jaj, ember voltam,
szerelmes, merész, konok, s ó,
emelt fejjel, kemény derékkal
istentagadó.
Nem hittem, van nagyobb úr nálam.
Büszke nyakam soha nem hajolt.
Ittam, csókoltam, éltem, s éltem
egy víg zene volt.
Mindig első gavallér voltam,
és szívek sírtak láncra verve.
Sose kérdeztem, mi volt velem
az Isten terve.
Az én szívem mindig ép volt, de
játszottam szívvel, tüzzel, borral –
Sors irigyelt kegyeltje voltam,
Játsztam a sorssal.
Sosem volt elég dalból, csókból.
Marokkal szedtem szív-virágot,
Kacagó, víg Don Juan voltam,
éltem a világot.
Sokan szerettek és átkoztak,
mindig éheztem csókra, pénzre.
Nem hittem, hogy az életemnek
egyszer csak vége.
És mikor már csordultig voltam
mámmal, pénzzel, csókkal, vággyal,
borgózós éjjel találkoztam
én a Halállal.
S akkor megtudtam, amit eddig
konokul, büszkén sose hittem,
gőgöm megtört, fejem a porban:
Mégis van Isten!!

SCHMIDT GYÖNGYI

REALITÁS

Semmiből nem lesz semmi
anyagból Isten is csak
torzót faragott.

Szofizmákból nem kerekül
okító beszéd
lángoló tűz
hült parázból.

Álomból soha nem lesz
valóság
álnokságból
nem adatik jóság.

A Hold sugara
nem bont virágot
csillagfény
csak sírt cirógat...

LADA LEVENTE

AZ ÜVEGHEGY LEGENDÁJA

Egyszer réges-régen, az Üveghegyen is túl .... De mit is beszélek, ez a történet olyan régen játszódik, hogy az Üveghegy még nem is létezett! Akkoriban még csak egy nagy fekete hegy volt a helyén, és éppen azt szeretném elmesélni, hogyan keletkezett az Üveghegy.

Tehát egyszer réges-régen, a Nagy Fekete Hegyen is túl éltek a manók. A Nagy Fekete Hegy szénből volt, a hegy belsejéből bányászták a manók a szenet, amivel fűtötték az otthonaikat.

A Nagy Fekete Hegyen túl többféle manó éldegélt a legnagyobb békességben és barátságban egymással és a természettel. Minden manónak megvolt a maga feladata, egymást segítették, a felnőtt manók a munka után nagy beszélgetéseket rendeztek, a manógyerekek pedig együtt játszottak a Nagy Fekete Hegyen vagy az erdőben.

Az erdei manók fákon épített házakban laktak, amiről egy csúszda vezetett le a földre. Az erdei manók feladata az erdők tisztántartása, az állatok etetése és gyógyítása volt. Az őrzőmanók a Napot, a Holdat, a földet, a vizet és a jeget őrzik, nehogy az emberek vagy más különleges lények kárt tegyenek bennük.

A Nagy Fekete Hegyre vájt barlangokban éltek a bányamanók, akiknek a feladata volt kibányászni a szenet a hegyből.

A házimanók az erdő közepén építettek fűzfaágakból kunyhókat maguknak, de ők az emberek házában végezték munkájukat, úgy, hogy az emberek nem láthatták őket. A házimanóknak több fajtája is van, például a zoknimanók, akik éjszaka elcsenik a zoknit a lábadról, aztán a koszmanók, akik mindig összekoszolják a házat, amikor nem vagy otthon, és vannak a hajkócoló manók, akik összekócolják a hajadat, amikor alszol. Biztosan te is tapasztaltad már a csínytevéseiket. A házimanók nemcsak csintalankodnak egész nap, hanem láthatatlanul segítenek a ház körüli feladatokban is.

A hegy belsejében éltek a kincsőrző manók is, mind-egyiküknek volt egy saját kincsesládája, és kettő, amit őriz a többi manófajta társuknak.

Réges-régen a manók kincsesládái arannyal és ezüsttel voltak tele, a drágaköveket még nem ismerték a világban. De honnan volt ilyen sok kincse a manóknak? A szivárvány két végében keresték meg a kincseket, ezeket szerzték meg maguknak.

Télen a manógyerekek kedvenc elfoglaltsága az iskola után a szánkózás, csúszkálás volt. Felmentek a Nagy Fekete Hegyre, ami télen a hótól fehér lett, és rengeteget csúszkáltak. Egy télen olyan sokat csúszkáltak, hogy a hegy egészen kifényesedett. Tavasszal, amikor rásütött a nap, csak úgy csillogott, villogott.

Az emberek is meglepődve látták, hogy a Nagy Fekete Hegy most már fényesebben ragyog, mint a csillagok éjszaka az égen. El is nevezték a hegyet egy olyan dologról, amit jól ismertek, így lett a hegy neve Üveghegy.

A manógyerekek nem tudták, de még a legeslegöregebb házimanó sem, hogy a manógyerekek sok csúszkálása,

csiszolása nyomán mi keletkezett: a szénből gyémántot varázsoltak.

Még nagyon sok idő telt el, mire az emberek rájöttek, hogyan lesz a szénből gyémánt. Szerencsére már senki nem emlékezett arra, hogy az Üveghegy valamikor egy nagy fekete szénhegy volt, így nem tudták, hogy az valójában egy óriási gyémánt, a leghatalmasabb a világon. A bányamanók így háborítatlanul élhettek tovább a hegy belsejében.

(A szerző tízéves
Gárdonyi Géza Általános Iskola és Gimnázium, Erd)

UDVARHELYI VIKTÓRIA

BORZONGÁS

A csók, melyet adsz,
Forró és édes,
Olyan hatásos,
Mint a legerősebb mérge.
Szerelmed megköt,
Sakkban tartja testem,
Viszont a lelkem
Száll szabadon a szélben.

7. osztályos tanuló
Százhalombattai Körösi Csoma Sándor Általános Iskola

SZATMÁRI KRISTÓF

TEKINTET

Sudár fenyő büszke csúcsa
Éjszakai eget meg-megostromolja.

Orion öve ragyog, dísz felette,
Vadász íját vállára vette.

Fogatra lép, lóra lecsap,
Száguld vele csillaghad.

Mezsgyét tép a szikra pata,
Ezüstös patkók aranyútja.

Csendes éjjel mesevilág,
'melyt hajnalpír késként vág,

Elszakít a távoltól, visszaránt,
S csak ujjaim közt marad egy

Tüskés faág.

SZIGETVÁRI ZSÓFIA PETRA

BÚCSÚ A SZÜRKÜLETBEN

Távolba meredő tekintettel bámultam a lakóházak egész sorát. Nagyokat pislogtam, és úgy dülöngéltem, akár egy részeg. Kijárási tilalom van, én mégis koptatom az utcákat. Nem zárhatnak be, mint egy tigris a ketrecbe. Én nem fogok égő karikákön átugrálni! Nem idomíthatnak! Nem.

Az egész város néma volt, és kihalt. A földön újságpapírok, fecnik és vakolatdarabok árválkodtak. Bánatosan néztek utánam, akár az árva gyermekek, akiknek nincs senkijük és semmijük. Mint az alvajáró, úgy lépdeltem a csendes sikátorokban. Minden cipősarkam koppanása egy-egy puskalövés. Sortűz, amely felveri a fojtogató félelmet, a némaságot. A macskaköveket vér és sár borította. Olykor ropogott valami a talpam alatt, azonban rá sem mertem gondolni, hogy éppen kinek a csontja törik ripityára lépteimkor. Talán egy németé, a zongoratanáromé, a hentesé vagy a szomszédé. A szép, fekete hajú, szurokszemű lányé a másodikról. Szerettem vele táncolni. Mindenki szeretett vele táncolni. De nem változtat ez semmin. Hiszen halott.

Halott a város, halottak az emberek, halott itt minden, csak én küzdök. Megszegem a szabályt, a törvényt. Mászkalok az utcákon, pedig még egy macska sem mer most előbújni. Settenkedve csámborogni meg nyivákolni a háztetőkön, mint hajdanán. Mit is beszélek, hisz nincsenek is már macskák. Elfogytak. Szétmarcangolták őket. Émelygek. A gyűlölet rám szegezi gépfegyverét, s én szó nélkül felemelem kezeim. Lábam reszketnek, bokám, térdem megbicsaklik, és halk sóhaj hagyja el ajkamat; talán az utolsó. Holdszivárvány.

A bíróság előtt állok meztelenül, nincs mit takargatnom, a csillag beleivódott a bőrömbe. Messziről világít.

– Maga megszegte a törvényt! – kiabálnak mindenfelől. Üvöltenek.

Mit ordibálnak? Miért ütnek? Igen, sétáltam. Levegőt vettem. Így van, ez történt. Lehajtom fejem, nem tiltakozom. Minek? Úgyis elítélnék. Hát akkor élvezzék ki ezt a pillanatot! Ők a hatalmasok, nincs mit tenni. Minden kiejtett szó pazarlás, nekem már mindegy. Látom szemükben a vad örömet, a gyilkolási vágyat, hogy elpusztíthatnak mindent, mindenkit, amit és akit csak szeretnének. Mindent, amit elérnek, mindent... És ők mindent elérnek. Még a csillagokat is...

Jog, szabály, törvény, halál.

Ez a négy szó, ami élteit ők, ez a Bibliájuk. Ők a jog, a szabály, a törvény és a halál. Felriadtam. A szürkéség körbevett. Nem voltak árnyalatok. Csak szürkéség.

Tanácsstalanul álltam a Nagy Fal előtt. Akármerre néztem, nem láttam mást, csak a betont, ami visszataszítóan firtorgott rám. Tetején szöges drót és egy kismadár, ott ült a kerítésen, és kíváncsian forgatta a szemét. Nagyon szép volt. Rozsdabarna. Talán egy kis kék árnyalatot is megpillanthattam az ember, ha összpontosított. A szárnyas csipogott, és megrázta tollait. Amikor balra döntöttem fejem, ő is ugyanígy tett. Elmosolyodtam. Először, amióta kitért a háború. Nem volt szép, őszinte mosoly, inkább csak torz

vigyor, de engem már ez is felvidített. Kinyújtottam kezem a madár felé, de nem értem el. Bosszúsán toppantottam. Felvettem egy követ a földről, ám még mielőtt eldobtam volna, az állatka elrepült. Barna folt a szürke égbolton.

– Ne menj el! – üvöltöttem. Nagy nehezen feltornáztam magam a falra. A szöges drót felsértette kezem, lábam. Vér ömlött a kőre. Vér, az én vérem. Könnyek mosták az arcom. Visszafordultam, és megpillantottam egy férfit. Puska a vállán, és kiabált valami furcsa nyelven.

Kavargott köröttem a világ. Az idő örvénylett, és középen csak én voltam és az a másik örült. Örült? Lehet, hogy én vagyok a tébolyodott? Csak néztem az ordító ismeretlent. Érdeklődve figyeltem, ahogy hadonászik, és a fegyverére mutogat.

Értetlenül balra döntötte a fejét. Én is így tettem. Ettől még inkább zavarba jött, és idegesen pillantott körbe. Seholy senki, csak mi voltunk a Falnál, mint két bohóc. Aztán legnagyobb meglepetésemre elmosolyodott. Kezében lóbálta a puskát, és közben szája sarkában ott bujkált a cinkos somolygás.

Bizonytalanul közelebb lépett hozzám.

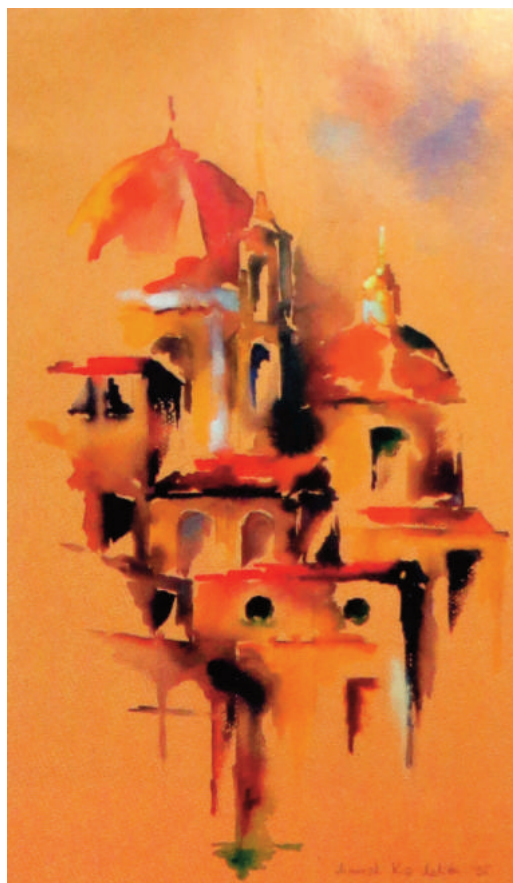
Megfagyott a levegő.

Viszolyogva markoltam erősebben a drótot. Remegő lábbal néztem le a Fal másik oldalára. Csak a mélység, semmi más. Sötétség, kőhalom. Egy másodperc alatt döntöttem. Átbújtam az éles tüskék között.

Egy lövés.

Éles fájdalom.

Egy utolsó sóhaj.

Marcali Kiss Melitta: Medici-kápolna

**A SZÁRNYALÓ SÓLYMOK HAIKUCSOPORT
RENGÁI (LÁNCVERSEI), HAIKUI**

A japán középkorban kialakult egy új lírai műfaj: a renga, a láncvers. Az első három sort (5,7,5), a hokkut az egyik költő írta, a másik két sort (7,7), az agekut pedig egy másik. A két rész között tartalmi kapcsolatnak kellett lennie. Korlátlan hosszú versláncot lehet alkotni. Rengaversenyeket is rendeztek. A 16. század végére a renga első három sora önálló lett. Eredetileg humoros költemény volt, de a haiku műfajának megteremtésével a humor kiszorult belőle.

Barabás Irén: Hullám verdesi
partjaim, dühös tenger;
majd megszeliidül:

Péter Erika: felhőtlen éj tükrében
tisztá csillagsobogás.

Barna Júlia: Tükörbe nézek
ha hiányzom magamnak
talán megjövök

Kreischer Nelly: Akármerre vagyok is,
énemhez visszatérek

Barna Júlia: Sorsodat szövi
minden mit megtettél vagy
elmulasztottál

Barabás Irén: mit mások látnak rajtad
csak elméd külső burka

Barna Júlia: A valóságot
sokszoros fátyol alá
látszatok rejtik

Habos László: tettek által tisztul meg
az út melyre lépni kell

Habos László: Égen szivárvány,
színeiben hit, remény,
megfoghatatlan.

Kreischer Nelly: Eső cseppjei tűnnek
kacér napsugáresóktó.

Barabás Irén: Fehér zúzvara
virágzó kék ibolyán,
rég várt kikelet.

Szabó Aida: A levegőben kering
egy-egy teaszín fűszál

Barabás Irén: Gyorsuló idő
átforduló pólusok
beszédes jelek

Nagy-Rakita
Melinda: tündöklő mélység heve
nefelejcskék ígérlet

Lukács Mária: Sok nap vonzódik
szívköreid számolva
végtelen lettél

Barabás Irén: de tudd, mit kérsz a sorstól
tik-tak, ketyeg az óra

Nagy-Rakita
Melinda: Világítótorony
magányunk tengerében
baráti hűség

Habos László: látni s látszani mindig
készen találkozásra

Szabó Aida: Bizonyíték közt
topog elme, míg érzés
röpte végtelen,

Habos László: szaggatott köteléből
épít fészket szüntelen

Kreischer Nelly: benne kucorog
s messze jár a képzelet
de visszatalál

Barabás Irén: boldog vagy boldogtalan
vagy, lelked felhő fedi,

Péter Erika: mégis minden nap
átmelegítik a hit
pillanatai

Szabó Aida: Két deres fej búj
esőben, napsütésben –
ernyőt két kéz tart

KOVÁCS F. ISTVÁN

KI VAGYOK ÉN?

Azt hiszed, tudod? Sokáig én is azt hittem, de most, hogy megöltem az apámat, már magam sem tudom. Keveset és rövidet alszom, de ahhoz azért elég volt, hogy hajnalban arra riadjak, végeztem vele... Álmomban gyerek voltam még – olyan tízéves forma –, és ő nagyon mérges volt rám valamiért. Ordított, mint szokott, és megindult felém, de én most először elszaladtam. Persze, hamar utolért, ám hirtelen megálltam és szembefordultam vele. Két kézzel elkaptam a nyakát, aztán elkezdtem a földhöz csapdosni, mint valami üres zsákot. Emberek szaladtak oda – köztük talán anyám –, de csak sokára tudták kiszedni a kezeim közül, és akkor azt mondták, meghalt.

Sötét van még odakint, amilyen sötét csak decemberben tud lenni. Nem messze az ablaktól utcai lámpa világol. Fénye rávetül a másik ágyra, melyen szobatársam alszik. Hanyatt fekszik mozdulatlanul, mintha nem is élne. Fogatlan szája nyitva, és csak egészen halk sípolás jelzi, hogy lélegzik. Az ágy végében tolószék, akár az enyém mellett. Az ott a „garázs”. A gondolatra, azt hiszem, elmosolyodom, aztán csak nézem a beszűrődő fényt meg az ablak előtti kopasz ágakat. Az jut eszembe, anyám nem lehetett ott, hiszen őt már korábban megöltem. Talán akkor, amikor szó nélkül magukra hagytam őket. Mégis ott volt. Nem csinált semmit, csak nézett csendben, ahogy mindig szokott.

Általában nem gondolok rájuk, csak most hirtelen jött ez az álom. Valójában nem gondolok semmire. Nézem és hallgatom a körülöttem „zajló életet” – már amennyiben zajlik és már amennyiben élet... Nem tudom, mióta vagyok itt ebben a „kollégiumban”, összefolynak a napok. Órák nincsenek, nem is hiányzik. Csak abból tudom az időt, hogy este sötét van, nappal meg nem. Néha kimernek az ágyból – az fájni szokott, de az „elefánt” (magamban így nevezem ezt a dagadt gondozót), mindig morog, ne kényeskedjek. Amikor „sétálni” vagy csak a közös terembe megyünk, a csapóajtónak is úgy lök neki, mintha a holdra akarna kilőni. Ezen is mindig vigyorgok, mert tudom, a hold baromi messze van. Azért is mérges, hogy engem etetnie kell. Azt hiszi, nem értem a szitkozódását, így aztán – ha más nem hallja – elereszti magát. Egyébként sem szólalok meg soha, nem kell hát attól félnie, hogy beáruolom.

A Katika az más! Neki a neve is eszembe jut néha, és ő sosem gorombáskodik. Beszélni vele sem szoktam, de igyekszem megérteni, amit mond, és többnyire ő is olvas az apró jelekből, amiket adok. Ha például szükségre szorulok, nem ül ki az arcára a másoktól megszokott undor, gyorsan, ügyesen végzi a dolgát.

Nem tudom, mennyien lehetünk itt, de a többi „lakótársam” nem is érdekel. A gondozókon kívül arcokat képtelen vagyok megjegyezni, még a szobatársam ábrázata is csak időnként ugrik be, pedig szinte mindig össze vagyunk zárva, és rengeteget beszél. Be nem áll a szája, de

nem érdekel, és nem is értem, miket mond. Ő még képes önállóan mozogni, és néha, amikor az ágyamra ül, olyan közel hajol hozzám, hogy érzem a belőle áradó büzt. Lehet, hogy nekem is ilyen szagom van? Ha úgy is lenne, nem érdekel ez sem, csak néha fut át az agyamon. Főleg akkor, amikor olyan arcokat látok megjelenni, akik nem bentlakók. Ilyenkor lassan felfogom, hogy ezek talán látogatók. Egyszer-egyszer mellém is leül némelyikük. Olyankor beszél hozzám, de nem értem, mit, és azt sem, miért akar mindenáron etetni, itatni. Többnyire elvagyok a magam gondolatlan világában, ezek a látogatások azonban felkavarnak, és utánuk sokáig nem tudok megnyugodni. Legutóbb egy nagy kockás takarót hozott egyikük, amivel nem tudtam mit kezdeni. Melegem volt alatta, és súlyosan, fullasztóan nyomta a mellkasomat. Aztán megszoktam, és a mostani zavaros álmomból ébredve azon kaptam magam, hogy a rojtjai foglyul ejtették csontos ujjaimat, mintha az apám kapaszkodna beléjük.

Tudom, ezt a rossz álmot is elfelejtem hamar, mint mindent. Meg aztán néha azért előfordul, hogy kellemesebben érzem magam, persze főképp, ha magamban lehetek. Ha jobb idő van – főleg tavasszal meg nyáron –, délutánonként kitolnak minket, járóképteleneket a kertbe. Ezt szeretem. Mintha nagyon távolról jönne, visszaréved a madarak hangja, a fák szelíd susogása, egy-egy kutyaugatás és csodálatosképpen – mintha magnetofon forogna a fejemben – lejátszódik egy-egy versrészlet szövege és ritmusa. Nem gondolkodom, ki írhatta, csak úgy végigfut rajtam valami furcsa ismerős érzés.

PERGEL ANTAL

NAPOK

Leült egyszer beszélgetni a Tegnap, a Ma és a Holnap. Vitatkozni kezdtek, hogy melyikük fontosabb az emberek számára.

– Én vagyok a dicső múlt – mondta a Tegnap. – Én vagyok minden hagyomány, minden anyagi és szellemi örökség. Ott vagyok az ősi tanításokban, a templomokban, a várak romjaiban és a temetők csendjében. Rólam szólnak a hősi énekek, engem látsz Mona Lisa szemében és a Sixtus-kápolnában. Ott vagyok Vergilius verseiben, a kódexekben és a tengerek mélyén. Nincs olyan helye a világnak, ahol nyomaimat meg ne találják.

– Erre vagy olyan büszke? – kérdezte a Holnap. – Elfelejtett emlékek, romba dőlő birodalmak, téveszmék s a csatákban elesettek porladó csontjai. Rozsdás kardok, omladozó romok s mindehhez a lenyugvó Nap fénye.

– Ki vagy te? – kérdezte sértődötten a Tegnap.

– Vagyok a remény, minden új nap hajnala. A hit, hogy minden szebb és jobb lehet, mint volt egykoron. A cél, amit el kell és el lehet érni. Mindenki hite, mindenki boldogsága, az örök élet titka. Én vagyok az elesettek vigasztalása, a szegények álma és a tudósok vágya. Aranykor vagyok, egy jobb és szebb világ.

– Merő utópia – vágott közbe a Tegnap. – A remény?

Mindaz, ami nem volt, nincs és nem lesz. Fantaszták, jövőmondók, áltudomány sarlatánokkal.

– Miért vizálykodtok? – kérdezte a Ma. – Az ember számára én vagyok a legfontosabb. Ma született, ma látja a felkelő Napot, és ma érzi a virágok illatát. Nem tudja, hogy milyen volt tegnap a patak csobogása, és azt sem tudja, hogy lesz-e patak holnap. A szerelem, a barátság, az önzetlenség és a megalkuvás az ember számára csak ma érzékelhető. A múlt érzéseit csak tudja, a jövő érzéseit csak sejtí. Számára a múlt történelem, a jövő pedig irigységgel vegyes álom. Ismeri a múltnak egy töredékét, mivel azonban nem élt benne, idegenül tekint rá. A jövő s vele a még meg nem valósult világ éppoly messze van tőle, mint a távoli csillagok. Talán vágyat érez iránta, de tudja, hogy soha el nem érheti. Ne vizálykodjatok, inkább béküljete meg egymással! Elvégre én, a Ma nem régen még Tegnap voltam, s hamarosan Holnap leszek.

RENDIK ZSUZSANNA

SÉTIZMUS

A következő írást szerzője sípolós „S” hangokkal teletűzdelve olvasta föl az Irodalomkedvelők Klubjában – nem kis örömről.

Sétizmus, ha hibás az „eSS” ejtése.

Idegésít az a sétizmus, ha a logopédus „eSS” -e sösörgős, de a „CSé”, a „ZSé” és a „DZSé” is.

Elsősorban már a Teremtés, Isten és Jézus, a Krisztus sincs sétizmusmentesen.

Későbbiekben az édesanya így csitítja síró csecsemőjét: „cssss, cssss...” Sustorog egy csöppet az apróságnak, hogy elcsendesedjen a kis csecsszó.

Orvosnál:

„... és tessék mondani, kedvess főorvosnő, a későbbiekben mi lesssz a betegségem lefolyása?” Pszichológus és elmeorvosnő csak pislog. „Súlyos, súlyos” – sápitózik. „Éss késsőbb?” „Nem vagyok jóss. Csak orvos.” „Sajnos, sajnos.”

Manapság sok a híradás és a hirdetés is. Egy kis csemege a hírolvasásokból:

„Politikussok látogatása a Szerencsi Csokoládégyárban. Jócskán kóstoltak, nassoltak esztig.”

„Közlekedés: Szávváltással éss ssebességtúllépéssel nyergessvontató balessete esett meg az M3-ason egy gépkocsival éss közöss találkozásuk egy ssegédmotorosssal. Ssérült szerencsére nincs, a gépkocsi anyóssülésének anyóssa ssem részessült ssürgősségi ellátásban, de ez hazugság.”

„Meteorológusaink jelentése: Esső, ónosssó, havassesső éss máss csapadék ssem essélyess, napsütéssess, szeless, felhőátvonulássoss időjárás less, bocss, lessz, minimálisss hőmérsékletingadozással.”

„Sport: A vasárnapi meccsen lessgóllal mossta le a Vassass a Ferencváross. A játékosok ssírtak el-

kesseredésükben (természtessen a vesztessek), mert kiessetek a verességgel.”

„Hirdetés: Süssön ssütít Ancsa ssütőporral, éss krémesst sse frissst tojássból csináljon, csak műbalhéssból ss.”

Felolvasta, vagyis elssusogta:

Zsuzsanna, másképpen Ssossána...

Viszontlátásssra! Visszonthallásssra!

Éss vasstapss...

Marcali Kiss Melitta: Reggel

SOLTI GYÖNGYI

ILONKA

Ilonka néni a táblával szemben állt, a keze lendületesen tette a dolgát, a háta mögött feszült csend.

A padok között nem hallatszott egy pisszenés sem, de érezni lehetett a tisztelettel teli várakozást. Ilonka néni elmosolyodott. Szerette ezt a csendet, szerette, hogy érzi a felé áramló megbecsülést, a feltétlen bizalmat, érezte, hogy bármi is történik ezután, bármit is tesz, a háta mögött várakozók elégedettek lesznek. Tudta ezt, mert így volt minden nap, amióta ebben az iskolában dolgozik. Hiába, ez a város legjobb iskolája, ide vágyott, amióta a pályán van. Jól dolgozott, és ez a legfontosabb. Ha az ember elhivatott, ha minden energiáját beleadja, ha teljes valójával a munkának él, nem lehet baj. Nem lehet kifogása sem főnöknek, sem diáknak, hiába panaszkodnak a kollégák, hogy nem tudnak minőségi munkát végezni a körülmények miatt, Ilonka néni tudta, hogy mindenkinek csak a saját portáján kell körülnézni, és ha ott rendben van minden, akkor semmi akadálya nincs a jó munkának. Nem is volt stresszes az ő élete sohasem. Csinálta a dolgát, és ami a legfontosabb, szeretettel csinálta, aztán hazament, az álma nyugodt volt, de már alig várta, hogy újból jöhessen, hogy újból itt álljon a tábla előtt, hogy újból érezze a felé áramló szeretetet, és igen, a csodálatot. Mert több csodálója is akadt Ilonka néninek, ott volt például a Kollár Lajos. Még háttal állva is érezte, szinte égette a hátát a pillantása. Tudta, hogy ha megfordulna, akkor a kis Lali szégyenlősen lesütné a szemét, de persze nem fordult hátra, csak hagyta, hogy a hátába szűrődjön az a rajongó tekintet láthatatlanul.

Ha az utcán találkozott a diákokkal, már messziről köszöntek, csókolom, Ilonka néni, persze kellett hozzá egy kis nevelés, nem megy ez magától. Amikor idekerült, többször elmagyarázta a kis lurkóknak, hogy mi az illem. Csendesen, de határozottan, a gyerekek csak néztek nagy kerek szemekkel, és lassan híre ment, hogy Ilonka néni-nek köszönni kell, nem is értette, miért okoz ez másnak problémát. A szeretet a lényeg meg a türelem, az ő pályáján nem is lehet másként.

Az egész napját ez a jóleső elégedettség járta át, a jól végzett munka öröme, a megbecsültség érzése, hogy amit csinál, az fontos és jó. Hazafelé menet, mint mindig, amikor a pékséghez ért, eszébe jutott ez az elégedettség. Itt találkozott még tavaly Ritával, aki akkor vagy egy órát panaszkodott neki, semmi nem sikerült szegény Ritának, ki tudja, miért, pedig együtt kezdték a piros iskolában. Talán túl sokat akart, semmi nem volt neki elég, aztán a pszichiátrián végezte, benn van vagy fél éve, ki sem fog az onnan kerülni, csak ha sikerül a Dunának mennie titokban. Ilonka néni-nek sosem lesz ilyen baja, ez biztos, nem is érti, miért nem élvezik az életet az emberek úgy, ahogy az van.

Ilonka néni a lépcsőházban kinyitotta a postaládát, a reklámokat kidobta, a kis gépelt papírt felvitte magával, majd otthon elolvassa, nem megy már az ilyen kis betű szemüveg nélkül. A konyhában aztán kibetűzte, hogy a gondnok kéri a tisztelt lakók véleményét kakasügyben. Hogy itt van egy kakas a parkban, azt már mindenki tudja, de hogy mi legyen vele. Meg hogy hangos-e nagyon, annyira, hogy feljelentsék az önkormányzatnál. És hogy legyen ez ügyben lakógyűlés ma ötkor a Szenteczkiéknél. Ilonka néni az órájára nézett, de enélkül is tudta, hogy ezt a lakógyűlést bizony lekéste, nem szokott ő ötre hazaérni sosem. Pedig szívesen elmondta volna, hogyan kellene megoldani a problémát. Számára világos volt, de az is, hogy nem oldhat meg mindent ő, hiába tudja a választ sokszor, az évek során megtanulta, hogy vissza kell fognia magát, éppen a nyugalma érdekében.

Ez az éjszaka is nyugodt volt, mint mindig.

Másnap pontban délben belépett az iskola kapuján, a gyerekek éppen a tantermek felé igyekeztek, becsöngettek már, nem fogják zavarni a munkában. Az emeleti folyosóval kezd, mint mindig, a tantermek majd délután következnek, tanítás után. A portáról a minden lében kanál Piri kiáltott utána:

– Ilonka, drága, a vödröt tegnap kinn hagyta! Azt el kell ám pakolni, már megtanulhatta volna! Aztán még hasra esik benne valaki.

A vödör!

– A karbantartó kérte, hogy hagyjam ott! – próbálkozott bátorlalanul.

Piri már az ügyeletes tanárhoz fordult, és úgy mondta, hogy Ilonka is hallotta:

– Soha nem fogja rendesen csinálni a dolgát ez a félkegyelmű, én megmondtam, szánalomból nem lehet itt tartani, csak azért, mert a Józsi nagynénje!

Ezt most miért mondta, Ilonka néni nem értette, de nem is akart foglalkozni vele, minek keserítse az életét felesleges aggódással. Felment az emeletre, tette a dolgát, söpörte a folyosót, aztán a lépcsőket, dúdolt közben egy

picit, a tanításnak lassan vége lett, hazamentek a diákok. A tantermek következtek, Ilonka néni kedvencei, imádták a táblát törölni. Előbb azonban még a söprés, a padokból kiszedte a szemetet, csóválta egy kicsit a fejét, sosem tanulják meg ezek a gyerekek a rendet? Most jöhet a tábla végre. Benedvesítette a szivacsot, nagyon ki kell csavarni, megvan ennek a technikája, ne legyen túl vizes, de azért éppen elég nedvesség legyen benne, hogy kitartson végig. A táblát balról jobbra, egyenletesen csikokban kell le-törölni, ne maradjon ki egy kis darab sem. Jólesett a mozgás a karjainak, fentről lefelé, a tábla egyre tisztább lett, és közben megint érezni kezdte a háta mögött a feszült csendet, a figyelmet és a csodálatot.

A novella a szerző Ünnepi Könyvhétre megjelenő Városi baromfiudvar című kötetéből való.

SELÉNDY BALÁZS

TENGEREN

A tengerben a dolgok csak egyszerűen: léteznek. Meztelenek, egymástól különbözők, csinálják dologszerű dolgukat, mintha senki és semmi más nem lenne jelen.

Egyszer csak jön ez a törpe agyag-istenség pirinyó kis fahajójában. Nagyon vigyáz, hogy a vízcseppek ne érintsék (a víz nem jó az agyagnak), de az evezőket nagy elhatározottsággal kezeli. Világos, hogy egy bizonyos pont felé igyekszik, ahogyan az óriási csillagó felületet nézi, ahol minden csillámló visszfény éppen olyan, mint minden másik, mindegyik az ég felé verődik. Miután megtalálta azt a helyet, ahová menni akar, vitorlát húz fel, mert most már van szél, és a hajó peremére hajol, hogy a dolgokat szemrevételezze.

Azok csinálják azt, amit mindig csináltak, ügyeik csak őket illetik. Amint a pirinyó agyag-isten, aki önmaga is csak egy dolog, nézelődik, felfedezi a dolgok között a rendet. Ezek után pillantása lábai közé esik, és felfedezi azt, amit ő alkotó impulzusnak nevez – egy nagyon nagy név egy nagyon kicsi valamire.

Miután elhatározta, hogy van rend a dolgok között, és miután megtalálta alkotó impulzusát, most nekiáll alkotni: egy még többszörösen nagyobb név. Méretekről nincs fogalma, amikor a köldökére néz, mást nem lát, a köldök éppen akkorának látszik, mint a tenger.

Ezzel foglalkozik egy ideig. Aztán, minden különösebb ok nélkül, jön egy hullám, valamivel nagyobb, mint a többiek, és átfrocsköl a hajón és az istenségen. Az agyag elmállik, a hajó, megtelve vízzel és sárral, süllyed oda, ahonnan tovább süllyedni már nem lehet.

A tenger és a dolgok maradnak. A szél elnyugszik, a hullámok kisimulnak, és a csillagó felület visszaküldi a nap hibátlan tükörképét.

Nem történt semmi.

NAGY-RAKITA MELINDA

EZREDFORDULÓ

Régi barátom látogatott meg tegnap, hosszan beszélgettünk. Ez az ő története.

Amikor az egész modern világ azzal volt elfoglalva, hogy az ezerkilencszáz éves évekből átlép a kétezres évekbe, éppen egyedül voltam. Az élettársammal való kapcsolatomnak vége szakadt, de kivételesen a pénznek szokatlannul bővében voltam. Éppen akkor sikerült végre eladnom a házamat.

Úgy gondoltam, ez egy soha vissza nem térő alkalom. Végére szabott emberi létem során többé nem lesz lehetőségem megünnepelni még egy másik évszázadot sem, nemhogy egy évezredet. Adjuk meg hát a módját! – gondoltam.

Legyen különleges, örökre emlékezetes. Kiöltöttem, hogy elutazom valahová, valami nagyon jó helyre, és ott köszöntöm a kétezredik évet.

Gondolkoztam Izlandon. Elképzelttem, hogy egy forró gejzír közepén csücsülök, kezemben egy pohár jéghideg pezsgővel, és így ünneplem meg ezt a jeles évfordulót. De akkoriban – nem lévén még a maihoz hasonló könnyen használható internet – nehéz volt megszervezni egy ilyen utat. Belegondoltam, hogy mi van, ha rosszul sül el. Elkövetkezik a nagy pillanat, és én – miközben háromszázezer izlandi eufóriában tombol – egy szállodai szobában ülök egyedül, és gejzír helyett maximum a zuhanyból folyó forró vizet élvezhetem. Lelombozó vízió volt.

Hosszas mérlegelés után végül Barcelona mellett döntöttem. Jól bírom a nyelvet, a hely gyönyörű, és nincs is túl messze.

Szilveszter napján érkeztem meg a városba. Becsekkoltam a szállodámba, előkészítettem a minden eshetőségre számítva már itthon beszerzett, különleges pezsgőt.

Estefelé a palackot a hónom alá csapva kísértéltem a város világhírű utcájára, a Rambla-ra, ahol mindig pezseg az élet. Azon a napon már órákkal éjfél előtt rengetegen nyüzsögtek a korzón. Belevetettem magam a tömegbe, és vidáman sodródtam velük én is. Egy darabig...

Utólag nemigen sikerült beazonosítanom a pillanatot, amikor egyszerre elszállt a jókedvem. Elkezdett riasztani a rengeteg ember, a tömeg, amely magával ragadott, és rám telepedett. Önállóan szinte már lépni sem tudtam. Csurgott rólam a víz, szabályosan remegtem. Behúzódtam egy kapu alá, és onnan néztem az emberáradatot, amely amőbaként hullámozott. Zene, kiáltás, beszéd-foszlányok törték át az állandósult hangzavart, és kúsztak be hozzám, a kapualjba.

Nem sokáig bírtam. Még éjfél előtt visszamenekültem a szállodai szobámba. Miközben odakint magasba csaptak az éjfél meg a vele születő új évezredet köszöntő üdvözlőalkalmak, és a tűzijáték fényei bevilágították magányos szobámat, én keserű szájjal kortyolgattam méregdrága pezsgőmet, ami egyáltalán nem ízlett. Végül ágyba bújtam, és hamarosan elaludtam.

Január elsején egy elveszett illúzióval szegényebben, de tiszta fejjel, ragyogó napsütésre ébredtem. Bőségesen megreggeliztem a szállodában, és sétára indultam.

A tenger felé vettem az irányt, és a napfényben fürdő víztükör látványa egykettőre feledtette velem az előző este lidércnyomását. Szeretem a tengert, és ezen a napon minden szépségét elém tárta, mintegy kárpótlásul.

A Halász-sétányon ballagva az a képtelen ötletem támadt, hogy nekem ebben a vízben meg kell mártóznom. Bár a Nap ezer ágra süttött, mégiscsak január volt, és a parton mindenki kiskabátban, de legalább pulóverben sétált. A vízben nem volt senki.

Én azonban nem bírtam kiverni a fejből a kísértő gondolatot, végül a tettek mezejére léptem. Közelebb mentem a vízhez, egy alkalmas helyen alsónadrágra vetkőztem, és bemasíroztam a tengerbe. Körülbelül öt-hat perc után megnyugodva, hogy megtettem, kijöttem a vízből, és öltözködni kezdtem. Egy diszkrét mozdulattal lehúztam vizes alsómat, majd magamra kaptam a nadrágot. A fehérneműt kicsavartam, és a zsebembe gyűrtem.

Hanyagul elsétáltam a báméskodók előtt, és kicsivel később beültem egy kisvendéglőbe, ahol megrendeltem egy méreteres tál tengeri inyencséget és egy nagy üveg Sangriát. Mivel a vizes alsónadrág átmedvesítette a ruhámat, a székem aljára terítettem száradni.

Az étel friss volt, bőséges és ízletes. Kiválóan csúszott rá a több személyre méretezett boros ital. El is fogyott hamarosan. Nincs mit tagadni, sikerült egy kicsit becsípnem. A világ újra szép lett, elfelejtettem az előző napi csalódásomat, és miután a feltűnően csinos, fekete szemű pincérlánnyal megegyeztem, hogy elfogadja a bankkártyámat, elégedettem visszaballagtam a parti sétányra. Ott időközben már erősen megszaporoedtak a sétálók, egyre többen élvezték a szép januári napsütést.

Éppen egy népes turistacsapat közé keveredtem, amikor kiabálást hallottam a hátam mögött. „Szenyor, szenyor!” Ahogy hátranéztem, a dögös pincérlányt láttam, amint felém fut. Egyik kezében a bankkártyámat emelve magasba, a másikban a félig megszáradt alsónadrágot.

A turistacsoport nőtagjai – miközben én elhülve meredtem zászlóként lengetett alsómra – csodálkozva bámulták a jelenetet. Aztán először halkán kuncogni, majd hangosan nevetni kezdtek. A férfiak azonban szemügyre véve a lányt, majd engem is, elismerő, sőt csodáló pillantásokat vetettek rám. Látszott, hogy nagyot nőtem a szemükben. Egyikük még a kezemet is megrázta.

Mindent összevetve, elmondhatom, átlépésem az új évezredbe igazán emlékezetesre sikerült.

Marcali Kiss Melitta: Tupao

KÁRÁSZ TAMÁS

NÉMA CSEND A PARTON

A hosszú nyári szünidő kellő tapintattal óvott a már kissé viseltes tankönyveimtől. Számukra a padlás jelentette évvégén a háborítatlan nyughelyet. Az évközben tanultak említése pedig tiszteletlenség egy vakációzó diák számára.

Ami némileg összefért a vakációzó teljes kikapcsolódással, az az egy-két hetes diákmunka volt. Könnyebb, nehezebb fizikai munkák egyaránt előfordultak, azonban teljesítésük felső tagozatos tanulónak nem jelentett problémát. Adóívek kihordása, valamint a figuráns munka könnyű volt, de a vasúti sínek gazolása, valamint a kubi-kus kordélyok irányítása már a fásasztó munkák közé tartozott.

Szüleim csak adóívek kézbesítését engedélyezték hetedik koromban. A tanácsházáról az adóíveket magamhoz vettem, és kerékpárral megcéloztam községünk valamelyik utcáját. Az adóív átvételével a címzett az adó elfogadását és majdani kifizetését is elvállalta. Ezt persze tudta mindenki, ezért visszafogott lelkesedéssel vették át tőlem a nem kevés kerékpározással kiszállított küldeményt.

A címzettek, amint ráébredtek a kis papírocska következményeire, gyakran állították, hogy téves címre jöttem, nem ők az adóív boldog tulajdonosai, gondolván, így mentesülni fognak az adó befizetése alól. Második vagy harmadik odakerékpározással azonban sikerült elosztatnom a felmerülő kételyeket, és szabódva ugyan, de átvették a küldeményt. Kellemes volt a sok kerékpározás, az emberekkel, a falunkkal való ismerkedés.

Gyönyörű napsütéses nyári délután volt. Olyan, amilyenre a kerékpáros vágynak kemény túrázás előtt.

Kezemben az adóívek délutáni adagjával vidáman igyekeztem kifelé a Tanácsházáról, de a szűk folyosón egy kis csoport elállta utamat. Izgatottan sopánkodva beszéltek valamiről.

Csendben megálltam, és várakozva figyeltem a fejleményeket. Valaki belefulladt a Dunába, tudtam meg a hangzavarból. Hamarosan tudomást szereztek rólam, és hangosan megkérdezték: „Neked ismerned kell Horváth Gyuszit, hisz talán egyidősek vagytok!”

Igen, ismerem jól, ő egy évvel idősebb nálam. Most volt nyolcadikos, válaszoltam, és már én is kezdtem izgulni. „Belefulladt a Dunába. Most keresik a halászok.” Hirtelen mozdulni sem tudtam. Ilyen közeli ismerősöm haláláról még soha nem értesültem. Pár nappal előtte beszélgettünk, és ő már a majdani középiskolás évről ábrándozott, rólam pedig megjegyezte: „te meg tovább biflázhatsz a dedós anyagot”.

Gyorsan eltekertem a strandhoz, ahol a parton már sokan ácsorogtak. A vízben nem fürdött senki sem. Halászok kerítő hálóval keresték barátomat. Éppen az utolsó métereket húzták, de a háló üres volt. Ez már a harmadik próbálkozásuk volt, tudtam meg. Rövid tanakodás után elhatároztak egy utolsó, negyedik kerítést. Véleményük szerint a halottnak ezen a részen kell lennie. Itt tűnt el, amint futballozás után gyorsan beszaladt a Dunába. A víz itt nem mozog a kiszélesedett part és a közeli kőgát miatt.

Ha sikertelen lesz ez a húzás, akkor csak két-három nap múlva kerülhet elő.

Ennyi idő kell a bomlásnak induló testnek, hogy a víz felszínére emelkedjen.

Megérkezett közben az édesanyja, de hamar összeesett ájultan.

Egyetlen fia volt a Duna foglya.

Egyedül csak ő volt neki. Férjét a világháború vette el, fiát pedig most az öreg folyó.

Egy anyának nincs a világon nagyobb sorscsapás.

A hálót gondosan hajtogatva visszahelyezték a ladikba, majd a végét a parton cövekhez erősítve újra elkezdődött a kivetés. Az ügyes kezű halász egyenletes gyakorlott mozdulattal juttatta a vízbe. Alján ólomnehézek, a tejetén parafatestek biztosították a függőleges állapotot.

Aztán újra húzták a part felé. Egy idő után már nem a súlytalan, üres hálót érezték húzás közben. Hamarosan látható volt benne barátom élettelen teste. A kíváncsiskodó emberek gyűrűje döbbenet hátrább hőkölt. Ijesztő csend lett.

Gyulát kihámozták a hálóból, és óvatosan kitették a homokos partra. Egyik halász a szapolyban vizet hozott, és a ráakódott iszapot gondosan mosogatta róla. Arcát különös alapossággal tisztította meg. Még a csapzott haján is igazított. Ismerte személyesen az elhunytat, tudtam meg a jelen lévők suttogásából. Néhányan segíteni igyekeztek, felvitték a nyárfa alatti füves tisztásra.

A szótlán embergyűrű szétnyílt, majd követte a menetet. Gyula barátom testét óvatosan letették.

Itt várta be az utolsó napsütésben az őt elszállító kocsit.

Marcali Kiss Melitta: Engedjétek hozzám

SZEGHY KAROLINA

MESE A KIS KÉK ESŐCSEPPRŐL

Történt egyszer, hogy egy hatalmas nyári zápor közben egy kis kék esőcsepp hullott a földre. Olyan picike volt, hogy senki sem vehette észre szabad szemmel. Csak egy lila virág érezte az erdő mélyén, hogy valaki a szirmaira hullott.

– Üdvözöllek, kedves vízcsepp – szólt a virág.

– Hol vagyok? – ébredezett a kis kék esőcsepp, miközben dörzsölgette kis kék szemeit.

– Az erdőben vagy – válaszolt a virág. – Pont idehuppantál a szirmomra. Tudod, az imént még zuhogott az eső.

– Esett az eső? – ámuldozott a vízcsepp. – Én csak arra emlékszem, hogy nemrég még egy felhőn üldögéltem a testvérkéimmel, és lógattuk a lábunkat. Aztán valami nagyot dörrent.

– Bizony-bizony, és rögtön azután pedig eleredt az eső – mondta a virág.

A kis esőcsepp lábra állt, és körülkémlt, hátha megpillantja testvérkéit. De csak azt látta, hogy az egész erdő csupa víz és sár. Közben a napocska elődugta meleg aranyugrait, és megcirógatta az esőáztatta növényeket.

– Most mi lesz velem? – kesergett a vízcsepp. – Hogyan fogom megtalálni a testvéreimet?

– Akár itt is megvárhatod őket – szólt a virág. – Ha attól tartasz, nem vagyok most szomjas, biztosan nem foglak meginni. Üldöghetsz békésen a szirmaimon, vagy sétálhatsz egyet a levélkéimen. Csak arra vigyázz, hogy ha lemész a száramra, ott már nem tudok vigyázni rád – figyelmeztette. – Ha pedig útnak indulsz, akkor nagyon vigyázz, mert az erdő sok veszélyt rejt.

– Nincs más választásom – felelt a vízcsepp. – Nem várhatok itt, mert ha a testvéreim útra kelnek, akkor végképp lemaradok, és sosem találok már meg őket.

Azzal lecsusszant a virág levelén, s máris lent volt a nedves talajon. Az erdő hatalmas volt és gyönyörű. Érezte a mohák, a nedves föld eső utáni illatát, gyönyörködött a fák lombjain átszűrődő napsugarakban. Csupa olyan dolog, amit azelőtt még sosem látott a kis esőcsepp. A sok új élménytől nagyon boldog lett, és rögtön futásnak eredt. Egyszer csak kiabálásra lett figyelmes. Egy eger és a hét-pettyes katicabogár vitakoztak.

– Igenis biztos vagyok benne, hogy te rágtad össze a növényeim leveleit! – kiabált a nyúl a katicára.

– Hidd el, nem is jártam erre! – védekezett a katica.

– Elnézését, hogy megzavarom a vitát – szólt közbe a kis vízcsepp –, de nem látták valamerre a testvéreimet?

A nyuszi és a katicabogár abbahagyták a civakodást, és mindketten a vízcsepre figyeltek, majd a nyúl szólalt meg először:

– Mindenhol csak a magadfajtákat látni ilyenkor, eső után. Minden csupa víz. Mégsem találok a testvéreidet?

– Elveszítettem őket – mondta szomorúan a kis esőcsepp. – Segítenétek, hogy merre induljak?

– Menj csak egyenesen az orrod irányába, amerről a patak zúgását hallod! Eső után minden víz ott szokott összegyűlni, lehet, hogy ott megtalálsz a testvéreidet – szólt a katica.

– Köszönöm! – kiáltott vígan a vízcsepp, és sietve útnakindult.

Ahogy mendegélt, észrevette, hogy a napsugarak egyre mélyebbre hatolnak az erdőbe. Eddig csak a fák lombjait világították meg, most már azonban a bokrok leveleit simogatták. A napocska meleg ujjacskái hatására a virágok szirmairól lassacskán elkezdett felszáradni az eső.

Milyen szép idő van – gondolta. – A testvéreim már biztosan elértek a patakhoz. Örülök, hogy újra találkozhatok velük, és még előtte legalább sétálhatok is egy nagyot.

Hirtelen egy borz ugrott elé. A karmait jól kitolta, és úgy vicsorgott a kis kék esőcsepre, hogy az halálra rémült tőle.

– Mit keresel itt, te kis vízcsepp? – kiáltott rá a borz. – Ez az én területem, itt nem sétálhatsz csak úgy keresztül, anélkül, hogy engedélyt kértél volna tőlem! – azzal kivillantotta két rémisztő szemfogát.

A kis vízcsepp szeme elkerekedett rémületében, és azt sem tudta hirtelen, hogy mit válaszoljon. Végül így szólt: – Kérlek, ne haragudj, kedves borz! Nem akartalak megzavarni, és nem tudtam, hogy ez a te területed. Én csak követtem az eső útját. A hangosan zúgó patakhoz tartok, hogy megkeressem a testvéreimet – szabadkozott.

– Engem nem érdekel, hogy kit keresel, és hova tartasz, csak az érdekel, hogy nincs itt keresnivalód. Kotródj a területemről, vagy különben azonnal megiszlak! – ordította dühösen a borz.

A kis vízcsepp egészen elkeseredett.

– Hogyan lehet valaki ennyire gonosz és indulatos? – gondolta. S ahogy így kesergett, bánatában eleredtek a könnyei. A könnycseppjei aprócska vízcseppeként gurultak a földre, ahol apró árkot ásva tovacsordogáltak. Hogy megvigasztalódjon, leült egy kavicsra.

– Nahát! – nézett körül. – Mintha minden egy picit nagyobb lenne körülöttem. Hogyan lehetséges ez?! – álmélkodott.

A napocska sugara már a bokrok alját cirógatták. Egyre melegebb lett. A kis kék esőcsepp érezte, hogy fárad.

– Nehéz dolog ez a gyaloglás – gondolta. – Sokkal könnyebb volt csak úgy lehullani a felhők tetejéről alvás közben. Pihenve utazni a legkönnyebb. Vajon messze van még az a patak? – töprengett.

Ahogy üldögélt a kavicson, arra lett figyelmes, hogy a kavics megmozdul. Megkapaszkodott a szélében, mert úgy érezte, hogy a kavics emelkedni kezd. Csak emelkedett és emelkedett egyre feljebb, mígnem egyszer csak megállt. A kis esőcsepp előredőlt, és a kavics alá kukucskált, hogy megnézze, mi történt vele. Hát akkor látta, hogy egy giliszta mászott ki a föld alól, és a kavicsot, amin a vízcseppecske üldögélt a feje tetejével a magasba emelte.

– Hahóóó! – kiáltott a kis vízcsepp. – Giliszta úr, megtennéd, hogy letesz a földre?

– Ki kiáltott? – lepődött meg a giliszta, akinek csupa föld volt a feje teteje. – Ki szólított? – tekingetett körbe. – Nem látok senkit.

– Persze, hogy nem látsz – válaszolta kacagva az esőcsepp. – Hiszen itt üldögélek a fejed tetején, a kavicson. A giliszta nagyon meghökkent, hogy valaki üldögél a feje tetején. Gyorsan letette a követ – és mivel már öreg volt és rövidlátó –, a szemére biggyesztette a szemüvegét,

hogyan megnézzé, ki az.

– Üdvözöllek, kicsi vízcsepp. Nem csoda, hogy nem látalak szemüveg nélkül, hiszen nagyon apró vagy – szolt. – Nem vagyok én apró! – sértődött meg az esőcsepp. – Egy átlagos esőcsepp vagyok, pont lehullottam az égből a lila virágra, aztán a lila virágtól útra keltem, hogy megkeressem a testvéreimet, akik valószínűleg már a pataknál vannak. Tudsz nekem segíteni, hogyan juthatok el a hangosan zúgó patakhoz?

A giliszta csak nézegette a parányi esőcseppet, forgatta a szemüvegét, majd megszólalt:

– Esőcseppecske, nem akartalak megbántani, de tényleg nagyon kicsi vagy. Mióta vagy úton?

– Nem tudom – válaszolta tünődve a kis kék esőcsepp. – Találkoztam a lila virággal, a nyúllal és a hétpettyes katicával, a borzzal, aki nagyon gonosz, és most találkoztam veled, a gilisztával. Nem tudom, mióta vagyok úton, csak azt tudom, hogy már kissé elfáradtam. De sietnem kell, különben nem várnak meg a testvéreim, és akkor egyedül maradok.

– Kicsi cseppecske – mondta kedvesen a giliszta –, szerintem te kezdesz felszáradni. Bár te nem érzed, már egészen apró vagy, és ha hamarosan nem találod meg a testvéreidet, akkor attól tartok, már nem is fogod. A napocska egyre erősebben és melegebben süt, és felszárítja a magadféle apró vízcseppeket. De van egy ötletem! – folytatta. – Ha akarod, szívesen a hátamra veszek, és elviszlek a földalatti járataimon át egy darabig. A patakig nem tudlak elvinni, mert ha az én járataim a vízzel találkoznak, akkor bizony a bezúduló víz elmosná a lakásomat, de talán ennyivel is a segítségedre lehetek. A föld alatt a napocska nem ér el téged aranysugaraival, és akkor talán nem száradsz fel teljesen, mielőtt odaérnél a testvérekédhez.

A kis vízcsepp hálásan megköszönte a segítségét, felkapaszkodott a giliszta kicsit földes és nedves, puha hátára, és útra keltek. A giliszta legyűrűzött a föld alá, ahol nagyon hirtelen sötét lett. A kis kék esőcsepp azt sem tudta, hogy merre jár, hiába hegyezte füleit, hiába mersztgette szemeit, semmit sem látott a vaksötétben. Az utazás valójában nem volt nagyon hosszú, a kis esőcsepp mégis annak érezte. Egyre inkább elfáradt, és attól félt, hogy ez azt jelenti, hogy megint kisebb lett. Hirtelen a giliszta megemelkedett, és újra kijutottak a föld fölé, ahol ezernyi napugár sütött mindenfelé a réten.

– Sajnálom, kis vízcsepp, de csak ennyit tudtam tenni érted – szolt a giliszta –, innen egyedül kell tovább menned. A járataim csak eddig tartottak, a napra én sem mehetek, mert elpusztulnék, de további jó utat kívánok neked.

Mielőtt még a cseppecske megköszönhette volna a segítséget, a giliszta hirtelen eltűnt a földalatti járatban.

– Most mitévő legyek? – gondolkozott a kis kék esőcsepp. – Nagyon fáradt vagyok. A patakot nem látom sehhol, lehet, hogy még nagyon messze van, és nem mehetek ki a rétre, mert akkor azonnal felszárítana a napocska.

Leült egy fűszál tövébe, és a kimerültségtől azon nyomban elaludt. Amikor felébredt, azt érezte, hogy repül. Ugyanúgy repül, mint amikor az égből hullott alá. Körülnézett, és azt látta, hogy egy madár tollain fekszik.

– Hogyan kerültem ide? – töprengett. A szél egyre erősebbé vált, és felfedezte, hogy már nem is tud mozogni. Érezte, hogy egyre kisebb és kisebb lesz. Minden erejét összeszedve kiáltott a madárnak:

– Madárka, hogy kerültem ide, és hova tartunk? – A madár sajnálkozva nézett rá:

– Nagyon el vagy már gyengülve, kis kék esőcsepp, hamarosan teljesen megszáradsz. Sietnünk kell, mert különben nem láthatod a testvéreidet.

– De honnan tudsz te rólam? – kérdezte a cseppecske.

– A nyúl és a katica meséltek rólad. Aztán véletlenül a rét felé repültem, és láttam, hogy ott fekszel, gondoltam, segítsek – szolt szelíden a madár.

A kis kék esőcsepp csak fáradtan feküdt a madár hátán. A szél cirógatta, simogatta, és a kis vízcseppnek lassan az utolsó ereje is elfogyott. Lassan álomba szenderedett. Ekkor a madár ereszkedni kezdett. Óvatosan leszállt az erdőben. A kis vízcsepp álmában patakcsörgedezést hallott. Nem tudta, hogy már valóban a pataknál járnak. A madár előrehajtotta fejét, és olyan mozdulatot tett, mintha inni szeretne a patakból. Az apró kicsi esőcsepp végiggördült a nyakán, végig a feje tetején, egy percre megült a madár csőrén – mintha éppen búcsúzkodna –, majd belecsobbant a patakba.

– Viszlát! – szolt a madár. – Hosszú út áll még előtted és a testvéreid előtt, kis kék esőcsepp.

A madár még egyszer a patakra nézett, majd tovaröppent. A kis esőcsepp boldogan összeölelkezett testvérkéivel, és tovaúszott a csörgedező vízben.

MAGYARÁDI ÁGNES

A KÖNYVTÁROS

Hanna, üljön le, kérem, megvannak az eredményei, tájékoztatni szeretném. Köszönöm, hallgatom, állva maradt, nem nézett körül az erőltetetten hangulatos, színes rendelőben. A depressziós eredetű testi függőség mindenképpen olyan állapot, amely javítható, ha nem hanyagolják el. Mhm, úgy látja?

Nem emelte föl tekintetét a padlóról, mintha nem is róla beszélnének. Mindenáron közömbösnek akart látszani. Amikor elhagyta a rendelőt, olyan határozott léptekkel ment végig a várakozó betegek között, mint aki jó hírrel távozik, teljesen meggyógyult, és utoljára jár itt.

Betért a legközelebbi nagy élelmiszerboltba, tömény italt és sört vett, cigarettát, parti mennyiségben. A barátságos kisboltokat, eldöntötte, mostantól hanyagolja. Otthon félretette a telefont, nem kapcsolt lámpát. Készült a hétvégére.

*

A mentőket a szomszédasszony értesítette, miután napokig nem látott mozgást a lakásban az után, hogy kissé tolagódó látogatása rövidebbre sikerült, mint gondolta. Hanna valamit hallott abból, amikor a szép, szecessziós ablakrácsot átvágták, hogy ki tudják nyitni az ajtót.

Amikor ébredni akart, képek tódultak az agyába, visszarántották abba a befejezetlen világba, amelyben még dolga volt, nem tudja, mióta. Arcok és hangok között próbált megkapaszkodni, de sehogy sem tudott, átadta magát nekik, ahogy egyre másra fölbukkantak emlékezetében, hadd sodorják.

*

Úgy harmincévesen tévedt be a szerelem az életébe. Korábban elment mellette, mintha minden kézszerítést, összevillanó tekintetet másnak szánt volna. Tevékeny magányban élt, nem nyomasztotta aggodalom a szívét, hogy félszeg várakozása miatt végleg egyedül maradhat. Anyja töretlenül bizakodott, hogy egyszer majd betoppan az életébe az igazi. Mindig ezzel a szóval említette, mintha más kifejezés nem is létezne, vagy nem érné be ennél kevesebbel. Átlagos, józan megfontoláson alapuló kapcsolatra gondolt-e, vagy valóban szóba sem jött, hogy lánya számára hétköznapi jövőt várjon, nem derült ki. Hannának a szülői ház biztonságát adott, a jövő megalapozásához kötött elvárások közepette beérte a szürke, egyre szürkébb hétköznappal. Ezek pedig egymás után folytak el anélkül, hogy rákérdezett volna, valójában mit is akar kezdeni az életével, ami voltaképpen egyedül az övé, az egyetlen dolog, amivel rendelkeznie kell előbb vagy utóbb, tálentem, amelyről csak magának adhat számot.

Az igazi azonban egyre késett, esetleg nem is létezett, vagy semmi jelét sem adta. Hanna a rá vonatkozó halvány elképzeléseit sosem rakta össze egészé, nyoma sem volt benne az egyszerűbb lányok egészséges praktikáinak, amellyel itt-ott, házibulikon, a főiskolán vagy más esküvőjén, ügyesen elérték, hogy a kiszemelt barát úgy érezze, magától értetődő módon bontakozik viszonyuk. Barátságok tűntek el a féltett kapcsolatok útjából, karikagyűrű jött a friss kinevezés mellé, főnöki elismerés, első lakás. Hanna kivárt, élvezte a függetlenséget. Felbukkant körülötte egy-egy arc, de legtöbbször meg sem érezték, vagy könnyedén elhárították visszafogott próbálkozásait. Nem az ő esetük volt, komplikációt szimatoltak, bár néhányan kedvelték eszes észrevételeiért, amelyeket tapintatos humorral adott elő. Ilyenkor megvillant eredetisége, elméleti kérdésekben jártas tisztánlátása, sajátos határozottság nőktől kevéssé tolerált. Csinos külseje szemet szűrt, gyors észjárása, szókimondása fékezett. Egy alattomos pillanatban szívéhez fért az elhagyatottság, évfolyamtársát temették, harmincévesen. A temetőből kijövet elkapta egy ismerőse félhangos megjegyzését, nem érthette félre, neki szánták. A munkája azonban minden idejét lekötötte, nem maradt sok, hogy tűnődjön. Festeni kezdte a haját, de mosolya magától is mindig fiatalabbnak mutatta.

*

A könyvtár íróasztala idegesítően kicsi volt, utálta a neonfényt, szabad levegőre vágyott, latolgatta, mára befejezi, hazamegy. Diákos kapkodással rágyújtott odakint, három gyufát is eloltott a márciusi szél, a füstöt nem tűrdözte le, így is áthangolta. Túl elegáns, ötvenes férfi lépett melléje, láthatóan zavarban, de mosolyogva, öngyújtóval segítette ki. Szívességet kért. Láta, honnan jött ki, megkérné, dobjon be egy levelet az egyik postaládába, ha

visszamegy az olvasóterembe. Ugyanabból az előtérből lépcső visz az emeleti magánlakásokhoz, ott vannak a postaládák. Nézze meg a nevet, ki van írva, megvárja. Hanna kicsit csodálkozva megígérte. Nem kellene visszamenni, villant át az agyán, de kíváncsi lett. Mit kezdjen a borítékkal, dobja ki talán? Sietett. Egyébként is volt valami gyerekes készségesség benne. Össze is pakolt ezalatt, mikor asztalához visszament. Úgy sem lesz ott, gondolta, de ott volt. Sőt, nevetett, mikor meglátta a hátizsákját, és a szárába gondosan beletűrt világoskék kardiánt. Hazafelé? – kérdezte a férfi. Ha már ennyit jön-megy, nincs értelme, hogy tovább maradjon, a maradékot befejezi otthon, ez az utolsó vizsgája, mondta Hanna. Ha szorgalmas volt, jutalom jár, különben is nagy szívességet tett, hazaviszi, ajánlotta az idegen. Merre lakik? Mielőtt válaszolhatott volna, kézen fogta. Hanna ránézett, elhúzta a kezét, de nem találkozott a pillantásuk. Jól tudta, elkésett, fölmérték már. Szabadkozott, megindult a buszmegálló felé, de a busz éppen odaért, lekéste. Elfordult. Nem nagy, drága autó állt meg a megálló előtt, ezüstmetál, még nem sok volt belőle, kinyílt az első ajtó. Nem gondolja meg? Pár perc és otthon lesz, ne féljen. Titokban jólesett az érdeklődés, Hanna legyőzte óvatosságát, beszállt. A férfi technikát váltott. Bemutatkozott. Teljes néven. Szép csengésű neve volt, mély, meleg hangja. Enyhe tájszólás és a külföldön sokat élt magyarok akcentusa keveredett a beszédébe, Hanna nyelveket tanult, rögtön megérezte. Ettől érdekesebb volt, kíváncsian várta, mit tud meg az idegentől. Pesten vagy Budán lakik, kérdezte a férfi, de ekkor már az Erzsébet híd feljáróján voltak arccal a Gellérthegynek, másfelé aligha mehettek. Budára, lesz szíves, felelte Hanna, egyszerre elnevettek magukat mindketten, mert olyan hangot használt akaratlanul, mintha

taxiban volna. Az idegen kikérdezte, ami zavarta. Csak a legvégén mondta meg az utcát. A férfi ismerte, pontosan a házuk előtt tette le. Egy régi barátja lakott erre, néha meglátogatta, hivatkozott, de meghalt egy pár éve, azóta nem járt itt.

Hanna nem válaszolt, nem hitte el, meg nem is érdekelte, örült, hogy hazaért. A férfi kiszállt, kinyitotta Hannának az első ajtót. Ezzel kissé zavarba hozta, de azért kezet nyújtott, megköszönte a szívességet. A férfi gépiesen viszonozta a kézfogást, látszott, gondolatban már ott sem volt. Mit is mondott, hogy hívják, tűnődött Hanna, szaporán léptekkel ment föl a kerti lépcsőn. A ház sarkán sötét, öreg tiszafa állt, alatta hullámos a járda. Megbotlott. De jó, hogy ezt kintről már nem látszott, gondolta. Az autó visszatért a ház elé, dudált. Visszament, hogy megnézzék. A férfi leengedte az ablakot, oldalra hajolt: itt hagyta a hátizsákját, úgy sietett, mondta. Igen, az ülés elé tettem, mondta Hanna, már emlékszem. Sajnálom. A férfi elkérte a telefonszámát, megadta neki. Az övét nem tudta meg, ha hívja, majd látni fogja a kijelzőn. Elhajtott.

*

Néhány alkalommal a belvárosban találkoztak, a belső pesti sétálóutca hangulata megragadta őket, állandó háttérrel adott hosszú beszélgetéseiknek. Mire a nyár véget ért, már majdnem minden helyen volt megszokott asztaluk. Egymásnál még sosem jártak.

(folyt. köv.)

BEMUTATKOZIK

BAKA GYÖRGYI

1951-ben születtem Budapesten.

Kisgyermekkoromat a csemői tanyavilágban töltöttem, ahol édesapám földművesként dolgozott.

Sokat voltam egyedül, mégsem voltam magányos, magához ölelt a természet: füvek, fák, bokrok, cserebogarak, cicák, kiscsibék voltak a társaim, engem ringatott a szellő, nekem sugdosták titkaikat az eperfák, bújattak a mogyoróbokrok, nekem csiviteltek a madárkák. Ebből az egységből súlyos szívbetegségem szakított ki, hosszú ideig tartó kórházi kezelésre Budapestre kerültem, ahová később édesanyám is odaköltözött öcsémrel, édesapám akkor már nem élt.

Rákospalotán jártam iskolába, vidám gyermeki közösségbe kerültem itt, ami új élményt jelentett számomra. Könyvtár is volt a közelünkben, ez lett az én éltető közegem, rengeteget olvastam, meséket, regényeket, legfőképpen verseket, addig ismeretlen belső világok nyíltak meg bennem.

A megtöretés is elkövetkezett: édesanyám többszöri öngyilkossági kísérlete, betegségek, intézetek. Majd újra fény: a Szombathelyi Tanítóképző Főiskola népművelőkönyvtáros szaka: eleven szellemi légkör, barátságok, szerelmek. Később házasság, anyaság: két lányom születésével a női lét beteljesedése.

Hosszú vágyódás után végre megérintett és áthatott a hit ereje, a hatalmas szelídség mindenem diadalmas erőtlensége, s elérkezett a mámoros belemerülés az anyanyelv-ölelésbe: a versek szeretete, versmondás, saját versek írása, melyeket hosszú ideig rejtettem.

2008-ban – Tornai József bátorítására – megszületett első verseskötetem: Fényfehérben címmel.

Ez év őszére a hatodik önálló kötetem jelenik meg, több antológiában is szerepeltem, verseimet közlik az irodalmi lapok. Több mint tizennyolc éven át szerveztem és vezettem a százhatalombattai Hamvas Béla Szellemi Szabadegyetemet. Érdem élek. 2017-ben Érd Megyei Jogú Város Művészeti Díját vehettem át.

Megjelent: Önlexikon – Kortárs magyar írók önszócikkei, Cédrus Művészeti Alapítvány, 2017.

Madár János költő írta róla:

„Baka Györgyi teremtő lélek. A teremtés folyamatában viszont olyan történeteket, érzéseket mond el, amelyek az életünket át- meg átszövik ezernyi szállal. Mint a hajszálgyökerek, mint a levélerezetek – oly finom képiséggel, láttató erővel szólít meg bennünket. ”

Baka Györgyi saját maga és a költészet viszonyáról így vall:

„Szavak. Anyanyelvem szavai. Lelkem otthonra lelt a szavakban, a költészetben. Elbújtat az anyanyelv, és eszmélésre késztet, a szabadság végtelen terébe röptet. Ó, a mámoros belemerülés az anyanyelv ölelésébe! Lükttet, lélegzik, simogat, néha szúr, szorít, elnémít, megrémít, mintha a szív is megállna! Majd létbőségben ringat, meglep, világosságba burkol, színeváltozása ámulatba ejt, korom-éjbe kötöz, harmatoz, sír, izzik a vérben. A kívül levőt belsővé teszi, a belül levőnek, a rejtettnek formát ad, életre hívja. Együtt születünk, és egymás által növekszünk.”

Önálló verseskötetei:

Fényfehérben – Csoma Kiadó, 2008. Tornai József ajánlásával

Belső zarándok – Napkút Kiadó, 2010. Csontos János és Szabados György ajánlásával

A csend jelei – Rím Könyvkiadó, 2013. Madár János ajánlásával

Gyermekkorom madárszíve – Kiadó: Budapest, XV. ker. Önkormányzat, 2014.

László Tamás és Vasadi Péter ajánlásával

Közeledő érintés – Hungarovox Kiadó, 2017.

Mindegyik kötetét bemutatta a Magyar Katolikus Rádió

Hangoskönyv:

Együtt belül – versek a szerző előadásában. Duna-part Művészeti Asztaltársaság, 2014.

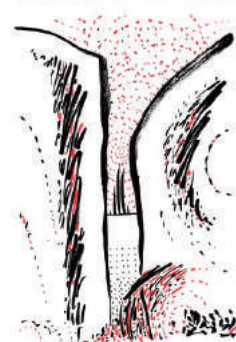
Versei több antológiában is szerepeltek, és az Aranypor, Agria, Duna-part, Életünk, Jel, Kelet Felől, Napút, Stádium – folyóiratokban jelentek meg.

Tagja a Magyar Írószövetségnek.

Rendszeresen tart irodalmi témájú előadásokat országszerte, valamint könyvbemutatókat és felolvasóesteket.

Művészete két éve része az érdi Helyi Értékárna k, Érdikum.

BAKA GYÖRGYI
Közeledő érintés

László Bandy rajzaival

MARCALI KISS MELITTA

Keszthely, 1966. Festő- és fotóművész, művésztanár.

A gondolatok és érzelmek, amelyekről beszélni szeretnék, már megszülettek bennem – a forma az, amire rátalálok utazásaim során. Alkotás közben átírom a látott világot, a lényegre, néha egy-egy részletre koncentrálok – első-sorban érzelmeim és gondolataim határozzák meg a színeket.

Merengő alkat vagyok. Festézetem központi témája az idő, pontosabban az időtlenség, a letisztult fogalmak, ősi szimbólumok kifejezése. Az emberi kapcsolatok, az örökké érvényes emberi tulajdonságok, érzések foglalkoztatnak az életben és a művészetben is.

Édesapámtól, Marcali Kiss József festő- és grafikusművésztől és Édesanyámtól kaptam azt a szellemi töltést, ami a művészet felé irányított: a vágyat, hogy átadjam másoknak is a harmónia érzetét önmagunk és környezetünk iránt.

Szimbolista expresszionizmus – talán így nevezhetném a festézetemet – az angol akvarell-technika áll hozzám a legközelebb, de nyitott vagyok más festészeti eljárások irányába is, így alkotok olajjal, akrillal, festek textilre (az akvarellre emlékeztető festési módszeremmel), valamint érdekelnek különböző grafikai technikák, fotó és kerámia.

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének (MAOE) tagja vagyok 1995-óta, jelenleg Paraguayban élek és alkotok. Európában és Dél-Amerikában eddig 62 önálló és több mint 100 csoportos tárlaton mutattam be alkotásaimat.

AZ ÉVAD ELSŐ CSOPORTOS KÉK-TÁRLATA

Négy hónapot kellett várni rá, de megérte. Beléptünk az új parkvárosi Közösségi Házba, és elámulunk a vonzón, igényesen berendezett kiállítás láttán. Megerősödött bennünk a bizonyosság, ezt az épületet erre tervezték: festmények a földszinten, a galérián – egyszerre áttekinthető a gyűjtemény. Gyönyörű. Alapvetően a művészekre gondoltak, amikor kiépítették a képek felrakásának lehetőségét.

Jó érzés a festmények között lenni, bárhová nézünk, a szemünk mindenütt remekművet észlel. Az elrendezés Kovács Máttyás, Nagyszalóki András és Czabai Balázs keze munkáját dicséri. Köszöntük is nekik hálásan, mint ahogy a Ház munkatársainak is a segítségét.

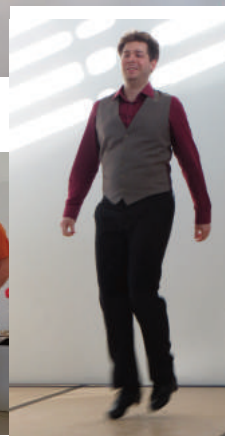
A kerámiákat bemutató asztalon új stílusú és új technikával készített alkotások láthatók, egyik szebb, mint a másik.

Az IRKA-sok szereplése után Somfai Péter lépett színpadra. Vastaps.

Nemcsak a ház, de még mi se láttunk ilyen fergeteges sztepptáncot. A mesterek – Michael Flatley és Ronan Morgan – is elismeréssel szóltak volna.

Mi is büszkék vagyunk, hogy ilyen különlegességgel gazdagodott a Helyi Értéktár, már két éve Érdikum Somfai Péter művészete.

Daróci Lajosné
klubvezető

ILKA GÁBOR KIÁLLÍTÁSÁN

Ritka az olyan önálló tárlat, ahol ennyi érdeklődő zsúfolódik össze, kifejezve a művész iránti őszinte rokonszenvét és alkotásai iránti kíváncsiságát. Így történt ez mégis Ilka Gábor képzőművész immár hagyományos, „születésnap” kiállításán márciusban a Szepes Gyula Művelődési Központban.

Mint minden alkalommal, az esemény élményét most is ikertestvére, Erzsike (Böbe) ötletgazdag szervezése tette még különlegesebbé mind testvére, mind a látogatók számára.

A köszöntőt T. Mészáros András polgármester mondta, aki vörösmartys éveik óta kíséri figyelemmel egykori iskolatársa művészi karrierjét.

Wegenast Róbert festőművész és díszlettervező színvonalas megnyitójában a hozzá méltó szakértelemmel és alapossággal emelte ki a kiállított művek értékeit. Valóban, a szobrok gondolati gazdagságukkal, szellemes és kifejező címükkel nemcsak értelmünkhöz jutnak el, hanem szívünkhöz is szólnak. Nem véletlen, hogy néhány szobrocscsa ihlette vers Szigeti Esztert és Varga Zoltánt is inspirálta, s a megzenésített művekkel bővülték el a közhírt.

Ilka Gábor azon kevés alkotók egyike, aki kisplasztikáival megfélel egyrészt a művésztaársak magasabb esztétikai igényeinek, másrészt a művészetet egyszerűen csak kedvelő látogatók érdeklődésének. Negyvennyolc év ismeretségünk alapján ennek a mindkét körben vitathatatlan alkotói népszerűségnek a titkát én Gábor egyéniségének alapvonásaiban vélem felfedezni: a kiegyensúlyozottságában, a humorérzékében, a mások iránti toleranciában, amely tulajdonságok távol állnak a művészvilágon belül annyira jellemző sértődékenységtől, túlérzékenységtől és féltékenységtől.

Somfai István
a Poly-Art elnöke

WEGENAST RÓBERT FESTŐMŰVÉSZ TÁRLATMEGNYITÓJA ILKA GÁBOR SZOBRÁSZMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁN

(Elhangzott 2018. március 23-án a Szepes Gyula Művelődési Központban)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaink! Az elmúlt évezred utolsó napjaiban egy London melléki kutatócsoport laboratóriumából hír érkezett arról a különös tapasztalatról, hogy a galaktikus Szíriusz-rendszer spirálgeometriája megegyezik a DNS-molekulák spirál-szerkezetével.

Meghökkenítő tapasztalat és gondolat.

Régen, egészen ifjú éveimben én is úgy gondoltam, vagy talán csak sejtettem, hogy semmi különbség sincs a nagyon kicsiny és a nagyon nagy, a mikro- és a makrovilágegyetem között.

Mi, akik most itt ülünk az odakint látott szobrocscák derengő emlékével, látjuk, hogy Gábor is sejtje ezt a felfoghatatlan csodát, és felfedezzük, hogy itt bent előttünk is lebeg egy illúzió:

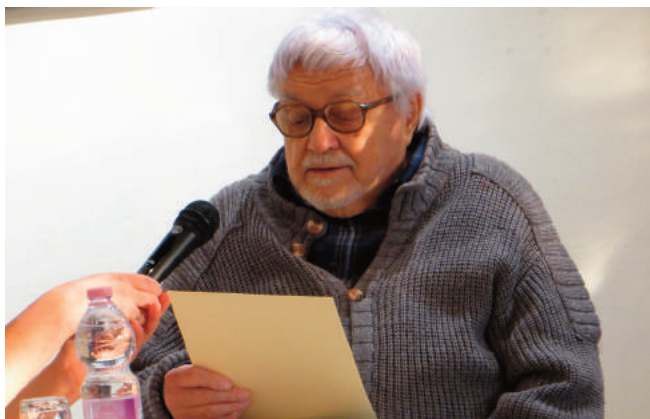
*Egy
Aprócska pad és aprócska bot,
És mi, akik nézzük,
Most mi ülünk ott.
És látjuk, hogy éppen
Ott lent a szélen
Borotvaélen
Gondolat siklik
elénkbe szépen.*

Ekkor mi már az illúzió bűvöletében csodálkozva azt érezzük, hogy odakint és idebent ábrándozva mi heverünk a csillagot vizsgáló kutyas mellett, megértve, hogy a bennünk is keringő, pulzáló, vagy ki tudja, milyen módon létező világok között csak az érzékszerveink által behatárolt szűk gondolkodásunk lát különbséget. Érezzük, hogy a csillagok, a galaxisok nem egyebek, mint a saját fizikai létünk építőelemei. Elhisszük már, hogy a tejútrendszer bennünk van, és egyúttal magába is foglal mindannyiunkat.

Gábor is érzi ezt, és meg is mutatja.

Ezekben az apró jelenetekben a véges egygyé válik a végtelennel. Megszűnnek a dimenzionáltság szűk korlátai, és mi, a padon ülők, egyre eufórikusabban építgetjük azt a másik világot, ami éppúgy a Te világod is, mint az enyém. Élsz benne, és teszel-veszel benne még akkor is, ha mit sem tudsz róla mindaddig, míg a gondolatok síkján ezek a mozgó apróságok a valóságodból ki nem szakítanak. A művészet a képzelet terepe. Furcsa, ki nem bogozott viszonyban áll a logikával, a megfigyeléssel és az érzelmeikkel. A művészet dadogva elmondja a megfogalmazhatatlant, és láttatja a nem létezőt. Agyunkban a legnagyobb műhely az, ahol a fényalapú optikai jelek képpé egyesülnek.

Ott kétfelé lehet elindulni: a valami felé, mint a tudomány, vagy a semmi felé, mint a keleti filozófiák. És ekkor váratlanul felbukkan a kérdés, a semmi igazán semmi-e, és a Valami valóban olyan nagy prioritású-e, mint amilyenek látszik?

Gábor a filozófiák nyomán halad.

Nála a fém metafizikus átrendezése szembefordulás az anyagi világgal. Híradás valamiről, ami alig több, mint a levegő, és számunkra ugyanolyan illékonyan megfoghatatlan.

Egyszóval híradást ad a lélekről.

Ezek között az apró gondolat-látványok között a szavak és hangulatok egybemosódó örvénylése lassan átélhetővé válik. A szobrocskák mentén a ragyogó fényérzet a fehérbor borostyános fénytöréseivel elegyedik, és néhány, a rekeszizomig táguló lélegzetvétel után selymesen megrendítő változásokon szédülhetünk át. A de-ja-vu érzések helyére egy új sejtelem lopakodik, és bennünk az Én, az Ego megfoghatatlanul Alterrává, a másikká válik. Ugyanígy szorongat bennünket az a meglepett bizonytalanság is, amit én, a festő, néha reggelenként érzek, mikor felfedezem azt a festékfátyol alatt sejlő álomvilágot, amit az éjszaka festettem.

Ilyenkor meghökkenve kívülről látom önmagam: tükör által homályosan.

Gábor apró világa is így lát bennünket. Üzenetet hordoz, és megidéz egy távoli időt, ami az emlékezetünkben már egyszer eltemetődött. A bal agyféltekénk prioritása megrendül, hiszen Gábor szemével látjuk önmagunkat, és érezzük, hogy ez Nuncius alicui aliquid, vagyis Üzenet valakitől valami.

Virtuális világban élünk, és a korszerű filozófia ma azt hiszi, a valóság az, amit az agyunk elfogad annak. Ezért hát ömlenek körülöttünk a megkapó, elrettentő, elfogadható és elfogadhatatlan valóság-utánezatok, de mind megannyi erőszakos és idegen.

Gábor szobrocskái azonban nem ilyenek. Az Ő hősei Új utakon járnak, harmonikusan zenélnék, és dupla bőrönddel utaznak valamerre.

A csendes ima sem idegen tőlük. Néha ugyan fogják a fejüket a Vonalbíró láttán, de aztán merengve eltűnődnek azon, vajon létezik-e egyáltalán az idő?

Vajon nem csak egy kiegészítő dimenziót tekintünk-e túlságosan fontosnak ebben a gömbkiterjedésű rendszerben, ahol élünk, pusztán azért, mert úgy hisszük, a térbeli anyag nem lehet egy időben és egyszerre két helyen. Gábor jeleneteiben ez a sablonos tudat semmivé bomlik, és ilyenkor megsejtjük a létezés megfoghatatlan Monodramáját.

A renaissance nagy idejében a commedia del arte figurái is ilyenek voltak. Doktoréról vagy Colombináról mindenki tudta, hogy az egyik a tudálékos öregember, a másik a naiv, szép fiatalasszony. Gábor picinyke jelenetei is rejtegetnek ilyesmit. A választék bőséges.

Tudjuk már, hogy a tér, Gábor plasztikus terének középpontja Én, a szemlélődő vagyok. Fel kell fedeznem hát, hogy az a világ, amit itt magunk körül látok, az Én világom is. Éreznem kell, hogy a végtelen tér és az idő egyetlen kiterjedés nélküli pontban létezik csupán, és az elmúlt dolgok ezekben az itt és odakint is látható apró jelenetekben a most megéltekkel összefonódnak.

Ekkor aztán az apró életek mágikus felfedezése közben megszűnik bennem az én-te-ő különállósága. Ha akarom, kívülről látom az apró asszonyt, aki váratlanul már én magam lehetek, és megkísérelhetem a Te szemeiddel is megfigyelni a férfit, aki már Alter vagy talán Altera.

Egyre euforikusabban építgethetem azt a másik világot, ami a Te világod már éppúgy, mint az enyém. Élsz, gondolkozol és cselekszel benne még akkor is, ha mit sem tudsz róla.

Az itt sorakozó picinyke szoborjelenetek sejtést sugallnak, és elének sodorják a nagy kérdést, hogy vajon csak az érzékszerveinkkel felfogható világ létezik-e körülöttünk. Ezekkel a gondolatokkal és némi kalandvággyal hívom hát az összegyűlt barátokat és vendégeket erre a felfedezőútra, és a kiállítást sok-sok asszociációt kívánva szeretettel megnyitom.

NAGY-RAKITA MELINDA SZERZŐI ESTJÉN

Balpataki Katalin, a Matrica Múzeum kivételesen tehetséges történésze, számtalan kiállítás kreatív megalkotója és lebilincselően szórakoztató tárlatvezetője, olyan szakértelemmel irányítja a beszélgetést, mintha ez lenne számára a sokadik.

Pedig nem.

Ők ketten „csak” barátnők, a Százhalom óvárosi közösségi és közéleti folyóirat szerkesztő munkatársai, együtt megélt élmények kötik össze őket – milyen nehéz is ilyenkor úgy kérdezni, válaszolni, hogy a közönségnek ne tűnjön erőltetettnek.

Inkább felveti a témákat, Melinda életének fordulópontjait, majd az irodalmi tevékenységre terelődik a szó: országos és helyi pályázatokra, díjakra, elismerésekre (Kacaj Panka, Remény, Gyöngy és göröngy, Utak és utasok...).

Mindenféle műfajban alkot.

Versei ugyanolyan megrendítőek helyente, mint a drámai tartalmú elbeszélések, stílusa a humort sem nélkülözi – a hallgatóság reagálásán azonnal lemérhető a hatás.

A vendégszereplő hegedűművész, Wijnands Emma (a budapesti Tóth Aladár Zeneiskola növendéke) még általános iskolás harmatos virágszál, de már rendszeresen versenyez külföldön. Fellépésével minket se először tisztel meg. Földig hajlás és köszönet érte.

Ugyanolyan élmény hallgatni a mi felolvasó IRKA-előadóinkat: mesterien érzékeltetik a művek legapróbb képeit, éppúgy bánnak a hangjukkal, mint a hivatásos nagyok. Bizony, ilyen az autodidakta módszer, az önfejlesztés.

Nincs is pissenés, a vers leghalkabb, legérzékenyebb sorát is hallani, még a feltörő köhögést is elfojtjuk. Azonos hullámhosszon vagyunk.

A klubvezető pedig megint hálásan hajthatja álmra a fejét (ha egyáltalán el tud aludni ilyen felfokozott hangulatban), megint megváltottuk a világot, megint valami nagyszerűt alkottunk közösen, felejthetetlen élményt szerezünk az ünnepeltnek, a közönségnek pedig feltöltődést, lelki gyógyírt, mert csak így érdemes.

Ilyen értékeinkkel méltán lehetünk elégedettek.

Daróci Lajosné
klubvezető

MÁRKUS JÓZSEF KIÁLLÍTÁSA BUDAPESTEN

Április 4-én nagyszámú és hozzáértő látogató vett részt a VOLVO Galériában a művész önálló tárlatának megnyitóján.

Az „Ezen az úton” című bemutatkozás immár az ötödik (köztük egy Érden) volt azóta, hogy – mintegy 40 év elteltével – újra aktívan látott hozzá művészi pályájának folytatásához.

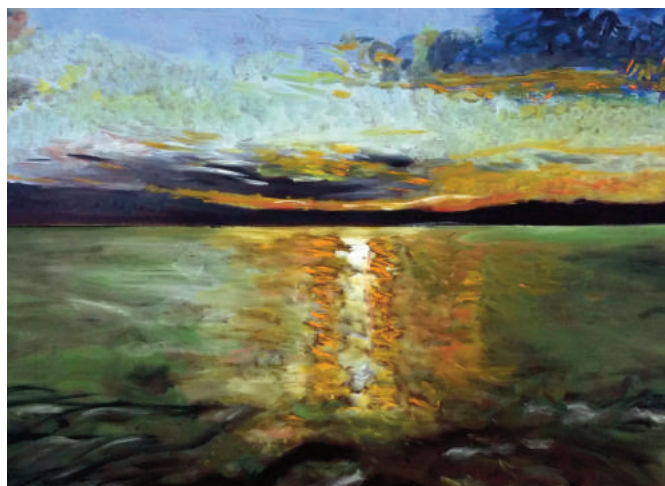
A kiállításon látható 30 alkotása közül csak néhány kedvenc műve volt régebbi, a többi az elmúlt 5-6 év teljesítményét tükrözi.

„Az alkotás örömforrás” – vallotta ars poetica-jaként a beszélgetés formájában megtartott megnyitó során. Kérdéseimre őszintén és rokonszenvesen beszélt alkotói pályájának szakaszairól, képeinek tartalmi és technikai sajátosságairól, terveiről.

A kiállítás résztvevői nagy szimpátiával fogadták a számukra újszerű, „alkotóközpontú”, hangulatos megnyitót. Az eseménybe kiválóan illeszkedett Surán Anita színvonalas fuvola- és Szalai János gitárjátéka.

Az érdi alkotótársak nevében Kajtár László köszöntötte büszkén az est főszereplőjét.

Somfai István
(a Poly-Art elnöke)

Márkus József alkotása

Búcsúzunk

In memoriam **SÁRMÁNDI PÁL** (1936-2018)

Az évezred első éveiben – már tárnoki lakosként – kereste és találta meg a POLY-ART működésében azt a kulturális közeget, ahol sokoldalú (zene, irodalom, festészet) tehetségével, a zenei élet területén szerzett országos tapasztalataival, kitűnő műveltségével másoknak is hasznára lehet.

Közeledését kollektívánk örömmel fogadta: írásai megjelentek az alapítvány antológiáiban, festményeit megcsodálhattuk csoportos tárlatainkon, 2011-ben a pódiumesten személyesen is megismerhettük kivételes intelligenciáját, vonzó egyéniségét.

Hálásak lehetünk, hogy – amíg egészségi állapota megengedte – gazdagította Érd és Tárnok kulturális életét.

Fájdalmunkat enyhíti, hogy emberi és művészi értékeivel megajándékozhatott minket, hogy közénk tartozott.

Somfai István
a Poly-Art elnöke

Sármándi Pál alkoásaiból

Tisztelni kell a fák között a fényt,
Az örök Nap üzen árnyékban is felénk.
A madár léte a repülés, és ha megpihen,
Villanydrót nem rázza, otthon eresz várja fenn.
De mindig akad, aki kővel dobál, mocsok a kezén,
Nem csoda, ha a madár félénk lesz, szegény...

...Egyenes vonalzó az emberi akarat, nem szül soha
görbe vonalat.

Az emberek élnek, halnak csendben, a tér nyílt és
nesztelen.

A kör születése titok, mint régi órában a homok, pereg
a sok szem,

Egyre jobban hiszem: a kör maga a rend...

...Egy nap meglátogatott az Isten, álmomban jött
nesztelen.

Átkarolt, és én megijedtem, milyen kevés a szeretetem.
A zöldben madarak beszélnek, hallom őket, a pajkos
éneket.

Szállni orgonaszó mellett, tiéd a csend, boldogan hajtsd
meg a fejed.

FECSCKEPALOTA, 2018

Asszociációjáték:

Fecskepalota = öröm, boldogság, harmónia, a béke és a nyugalom szigete.

Összetartozás, barátság.

Művészetek találkozása, festmény-vers-szobor-kerámia-Eszter/Zoli, a Tanár Úr száraz fája, Jeszenyin...

Túlsorduló érzelmek, torokszorító lúdbőrzés, meghatódottság.

Kiállításrendezés, készülődés az érdeklődő tömegek fogadására, jókedv, nevetés, vidámság, feldobódott hangulat.

A bányamúzeum régi ismerőssel, a mi verses táblánk előkelő helyen, séta a föld sebeiben, a Poly-Art betűinek kirakása kövekből.

Jóízű beszélgetések, családi hangulat, egymás megbecsülése, szeretete, tisztelete.

Finom ételek, italok, sütemények roskadó asztala, Marlenka, a konyha keltészta-költeményei.

Túra a Himalája-érzetű dombra, lihegés, tavaszi hérics és fürtös gyöngyike. Hasznavehetetlen távcső.

Aztán a csak egy egészen picit szomorú búcsú, hiszen itthon is gyakran találkozunk.

Így rímelnék a gondolatok a gánti ORBÁN PÉTER csillagos ötös Fecskepalotájára. Nem hiányzott semmi, de azért tudtuk volna értékelni, ha a szárnyas idő lassabban repül...

Daróci Lajosné

KEDVES POLY-ART, IRKA- ÉS KÉK TAGOK!

Ezúton szeretném megköszönni Nektek, hogy ismét egy csodálatos hétvégét tölthettem el Veletek Gánton, ahol – most már mondhatom: otthon vagyunk.

A Fecskepalota számomra valóságos béke szigete, hiszen más-más emberek, más-más nézetekkel, más-más tehetséggel lesznek egyébe itt valamilyen megfoghatatlan csoda folytán olyan módon, hogy semmi sem áll közénk, mert a művészet, a másik ember megbecsülése, tisztelete és szeretete válik mindennél fontosabbá.

Azt hiszem, az életben ez a legfontosabb és egyben legnagyobb dolog, amit csak tanulhatunk, és amit továbbadhatunk.

Köszönöm, hogy ennek részese lehetek, hogy elfogadtok, befogadtok, és szeretettel fordultok felém! Ezt Zoli nevében is mondom, mert biztos tudom, ő is így érez.

Boldogság, hogy a magunk módján mi is hozzájárulhatunk e közösség építéséhez. Olyan valódi örömeink élünk át minden egyes találkozásunk alkalmával, amit soha semmi és senki nem vehet el tőlünk. Ez épít, ösztönöz és éltet.

Senki sem lehet próféta a saját hazájában – tartja a mondás. A Poly-Art rácsófol erre, mert összefűz bennünket az egymás és a művészet iránti szeretet, a „hit és bizalom”. Példamutató alkotói közösség. Kívánom, hogy ezt mihamarabb felismerjék, és méltó helyén kezeljék azok is, akik ma még fanyalognak... Mi maradjunk meg ilyennek még nagyon sokáig! Szülessenek új alkotások, és vigyük híret annak, hogy az élet csakis így szép:

Író, költő, festő, szobrász, pedagógus és zenész,
Napsütötte kék ég alatt vidám szívvel útrakész.

Együtt lenni, jót nevetni, csillagfénynél ülni,
Egymásnak örülni!...

Fecskepalotának mélyén lelkünk mécse fellobog,
Isten tenyerén alkotunk, őriznek angyalok...

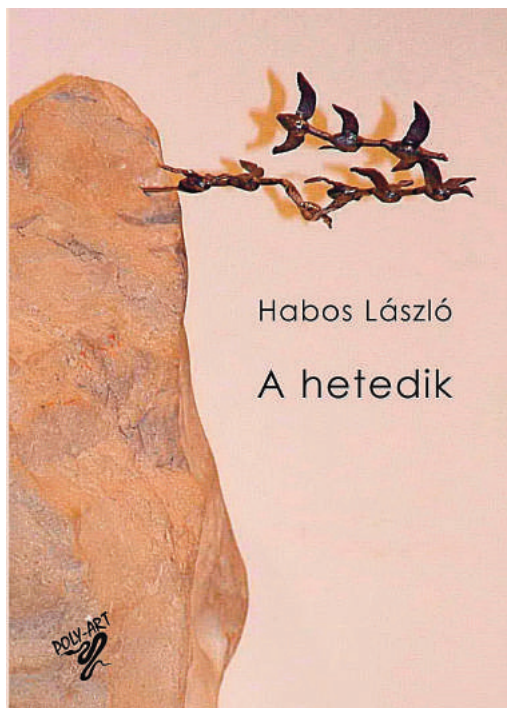
Isten áldjon Benneteket:

Szigeti Eszter

TEMPLOM ÉS KÖNYVTÁR

Nem volt egyáltalán hiányérzetünk, hogy a Csuka Zoltán Városi Könyvtárban tartott Poly-Art-pódiumesten alig hangzott el néhány Habos László-vers.

Előtte lévő héten a Csurgói utcai templomban ugyanis nyolcat-tízet is felolvastunk, amikor a húsvét témájú kiállítást megnyitottuk. Olyan képzőművészek remekműveit raktuk a falakra ezúttal, akiknek tavaly ilyenkor nem sikerült lehetőséget teremtenünk: Vaád Évától, Bíró Ilonától, Kávráné Szedmák Ilonától, Tarnócziné Barabás Irénétől...

A bensőséges ünnepségen Horváth István énekelt-zenélt a tőle megszokott minőségen és színvonalon.

Aki csak most hallott először szemelvényeket Habos László A hetedik c. verseskötetéből, az is elismerően szólt a szerző költői tehetségéről és fejlődéséről.

A könyvhöz Baka Györgyi (költő, a Magyar Írószövetség tagja) írt meleg hangú ajánlást, a pódiumestre pedig egy meglepetésverset küldött, egy gyönyörű József Attila-parafrazist tele Laci verssoraival, költői képeivel.

Baka Györgyi:

A HETEDIK
(parafrázis Habos László verseiből)

Költő lettél belső hitből,
itt egy csokor éned színeiből:

Egy, ki rigóénekre bont
ezeregy virágot

Egy, ki parancsra várva élt
rabsorban, megszámozott napban

Egy, ki kristályos hóba írta
ártatlanságunk vétkeit

Egy, ki vágyat növeszt, sietve,
elvesztve csodáját az ébredésnek

Egy, kinek a csend kell
s lángokból írt törvényt

Egy, ki tudja, csak a jók veszhetnek el
magukból mindent

A hetedik te magad légy, mert
éretted is rendeződnek önfelelt
hullámölelések a lét harmóniájába!

A Somfai Istvánnal folytatott pódiumbeszélgetés során nyilvánvalóvá vált a hallgatóság számára, hogy a Poly-Art-elnök is nagy tisztelője Laci tehetségének, szerény egyéniségének, és nagyra tartja az IRKA-ért és a KÉK-ért végzett tevékenységét, ügyszeretetét, pontosságát. Laci meg is érdemel minden elismerést és megbecsülést végtelen türelméért és empatikus hozzáállásáért. Nemcsak a kiadványok szerkesztését kell hangsúlyozni az ő esetében, de kollegális magatartása a legjobb munkatársak közé emeli.

Karácsony István 14. kötete különbözik a korábbi könyvedebb műfajtól. Bár humorosan, szórakoztatóan mutatta be a Lépcsők c. könyvecskét, valójában mély vallásos hitről tanúskodik. Ez tulajdonképpen nem szokatlan a doktor úrtól, csak eddig nem prózában fogalmazta meg ezeket az érzéseket, gondolatokat.

A képzőművészeket a Révész család képviselte. Jolika teljesen újszerű, de most is szemet gyönyörködtető kerámiákkal volt jelen, Gábor fia pedig impresszionista festményeivel.

A közönség soraiból az egyik az expresszív színeket, az árnyékokat emeli ki, a másik az esős aszfalton tükröződő fényeket szereti, van, akinek az éjszakai nagyváros ki-világítása tetszik vagy a holdfényes csónakázás, a harmadiknak hívogató a villamos, fel kell szállni rá... Révész Gábor nemcsak festészeti stílusa miatt népszerű a Poly-Artban. Fiatal, de bölcs és energikus vezetőként igen hamar tiszteletet vívott ki. Megérdemelten.

Daróci Lajosné
IRKA-kör

A CSODASZARVAS LÁBA NYOMÁN

Szabó Aida (Jampa drolma), Szigeti Eszter és Varga Zoltán együttműködése nem új keletű, a költő a magyarok ősi hitvilágát mutatta be korábbi, Misztérium című ciklusában, amiből a muzsikuspáros készített zenés művet. A most bemutatott CD-n a folytatás hallható Hazám – gyökerem címmel. Az alapot most is Szabó Aida versei szolgáltatták Szigeti Eszternek és Varga Zoltánnak.

Sajátos, modern újragondolt eredeteposznak is tekinthető ez mű, amely a „csodaszarvas lába nyomát” – ahogy Szigeti Eszter fogalmazott ráadás versében – követve találjuk meg gyökereinket.

A hét darabból álló ciklus bemutatójának narrátora, Nyúl Beáta Arany János soraival – „Száll a madár ágrul ágra...” – vezette föl az első dalt, amely az Isten ostorának is nevezett Attila alakját idézte meg, aki kora leg-hatalmasabb nomád sztyeppebi birodalmát uralta. Életét számos irodalmi mű, zenei alkotás és festmény dolgozta már föl, ezek sorába tartozik immár az alkotói trió dala. A nagy uralkodókhoz kapcsolódó nők is fontos szerepet töltenek be, nevük többnyire fennmarad, az utókor meg- emlékezik róluk is. A hun fejedelem asszonyai közül az első számúnak tartott titokzatos Réka (Rika) volt, aki a bizánci udvarban nőtt fel ugyan, de valószínűleg szkíta vagy hun származású volt, a szép ballada az ő alakját hozta közelebb hozzánk.

Dalt szenteltek a szerzők őseink meghatározó jelképeinek a sárkánykigyónak is, amely a kelet-európai néphitben az égiek Földön hagyott házörzője, a magyarok hite szerint is minden háznak van egy ilyen kígyója, amely házi szentként funkcionál.

Az ősatyánknak tekintett Álmos születését misztikus homály övezi – hozzá tartozik ez a legendákhoz –, de ismerjük Emese álmát a sólyomszerű madárról és a történetet a turulról, mint teremtő állatokról, Szabó Aida verse az ősanya álmát idézi.

Amolyan összefoglalóként csendült föl a műsorban a CD-ről a Hazám – gyökerem című dal, amely hitelesen és főleg őszintén, szívből fakadóan tolmácsolja a szerzők gondolatait eredetről, gyökerekről, hazaszeretetről.

Érdemes egy szót ejteni legalább a lemeztokot díszítő festményről, amely önmagában is figyelemre méltó, de a zenei anyag ismeretében nincsen rá jobb szó: Dávid Júlia erdélyi festőművész Visszatérés című műve: telitalálat.

M. Nagy Péter
Érdi Újság

BÍRÓ ANDRÁSRA EMLÉKEZTEK

Idén lenne 95 éves Bíró András író, költő. Rá emlékezett a Bíró András Baráti Társaság és a Poly-Art Alapítvány a nevét viselő könyvesboltban a születésének napján.

A telt házasság rendezvényen Daróci Lajosné Márta, az IRKA vezetője azzal köszöntötte a megjelenteket, hogy „Bíró András 95 éves. Azt, hogy lenne, nem teszem hozzá, mert mi úgy szeretjük őt, mintha ma is élne.” Hol máshol lehetett volna az alkalomhoz illően megünnepelni a születésnapját, mint itt, az író hagyományápolásának szentélyében, abban a könyvesboltban, ami halála előtt kb. 10-15 évvel felvette a nevét, mondta ezt már Somfai István, a Poly-Art elnöke, aki azt is elmesélte, hogy 90 éves volt Bíró András, amikor létrejött a baráti társaság, azzal a céllal, hogy az író hagyatékát gondozzák.

Az ünnepen előbb a baráti társaság, az IRKA és a Poly-Art tagjainak felolvasásából hallgathattuk meg Bíró András verseit, aztán Szigeti Eszter és Varga Zoltán adták elő ugyanezeket immár a zene nyelvén. Az alkalomra külön kis füzetet is kiadott a baráti társaság.

Az ünnepség után a baráti társaság megkoszorúzta az író sírját.

Érdmost.hu

Szigeti Eszter

Harangszó (Bíró András 95. születésnapjára)

Újra együtt emlékezünk,
röpülnek az évek...
pilleszárnyon szállnak felénk
rég, szép emlékek –

Hangod barna bársonyát
idézi minden versed,
még mindig itt a régi kép,
ragyog ránk szép, kék szemed.

Megmásszuk az üveghegyet
új csodákra várva,
s köréd ülünk országodban:
Óperenciában.

Megzendül pár kedves dallam,
sziporkáznak rímek,
költemények ritmusára
felcsendül az ének.

Önmagad – míg földön jártál –
mindenséghez mérted,
két éve, hogy a mindenség
lehajolt Teérted.

Ünnepeltnek virág is jár
koszorúba kötve,
ég, föld, víz, por sodor felénk,
bennünk élsz örökre.

Porhüvelyed végső ágya
mellett szótlán állunk,
őrizzük a tüzet, s közben
tán egy jelre várunk.

Csak egy piciny, csöpp csodára
– mint a fecske szárnya –,
s megkondul templom harangja,
itt vagy! Istennek hála!

W.R. MESTER 88

Festőművész, díszlettervező, megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét, Érd Város Művészeti Díját, van scenikai díja, nívódíja, művészetével Érdikum lett, költő, író, filozófus...

Ha elforgatjuk a számot, a végtelen jelét adja. Duplán.

Végtelen az az alkotói tudás, ábrázolási technika, műveltség, dramaturgiai ismeret, amely rimel a nevére. Festményei megállítanak, elgondolkodtatnak, fogva tartanak, tanulásra, kutatásra serkentenek. Kiállításaira tódulnak a tömegek, tárlatmegnyitói mély szakértelemről tanúskodnak. Megállapításai találók, gördülékenyen fogalmaz, első hallásra befogadhatók, nincs egy felesleges szava se. Olyan összefüggéseket lát és láttat (tanít), hogy feltöltődik a közönség, még jobban szereti, elismeri az ünnepelt kiállító fotó-, festő- vagy szobrászművészt.

Végtelen az az érzékenység, amellyel érti, magyarázza, tudja a filozófiát, a kozmosz világát, a művészetek minden ágát. A bonyolult rendszerek világos közvetítője. A költészet, a széppróza (is) veleszületett tehetségét hangsúlyozza.

Végtelen a humanizmusa, emberszeretete, benne a tisztelt, a megértés, a tolerancia. Ószinte kritikus, de sose bántó, sose sértő.

Végtelen az emberismerete, bölcsessége, életpaszatalata, de az is, ahogyan ad magából a környezetében lévőeknek.

Végtelenül lebilincselő vele a társalgás, a beszédstílusa, élettörténetei, mesélőkedve és humora. Fordulatos, érdekes, szórakoztató. Jó hallgatni.

Végtelen és szimpatikus is, mennyire nem szereti önmagát ünnepeltetni, a középpontba helyezni.

Végtelen zene van mindenben, amihez hozzányúl, belefog, befejez.

Álljon itt nyolcadiknak: végtelenül gondoskodó, igaz barát.

Mi végtelen még?

A mi szeretetünk, rajongásunk, földig hajolásunk, amivel köszöntjük öt születésnapja alkalmából.
Isten éltesen, WEGENAST RÓBERT!

Daróci Lajosné

TARTALOM

Számvetés VII. (Daróci Lajosné), †Jáki Ferenc	1
Versek:	
Baka Györgyi, Habos László, Fazekas Major Gizella, Gani Zsuzsanna, Gubasóczi Ágnes	2
Szabó Imre, Karácsony István, Kreischer Nelly, Kissné Matkó Gabriella	3
Kósa Márta, Ludwig Géza, Móczár Csaba	4
Rendik Zsuzsa, Sall Margit, Szabó Aida	5
Szigeti Eszter, Szöllösi Bettina, Tarnócziné Barabás Irén	6
Tormássy Erzsébet, Tóth Mária, Valentin István, Vincze Jutka, Wegenast Róbert	7
Barna Júlia, Böhm András, Dylan D. Tides, Lukács Mária, Mihály Csilla	8
Molnárné Boda Mária, Pálfi Nándor, Petrik István, Péter Éva Erika, Zentai Eta	9
†Bíró András, Máté Miklós, †Temesi Éva, Schmidt Gyöngyi	10
Diákirók:	
Lada Levente, Udvarhelyi Viktória, Szatmári Kristóf	11
Szigetvári Zsófia Petra	12
Haiku-oldal	13
Prózák:	
Kovács F. István: Ki Vagyok Én?, Pergel Antal: Napok	14
Rendik Zsuzsa: Sétizmus, Solti Gyöngyi: Ilonka	15
Seléndy Balázs: Tengeren	16
Nagy-Rakita Melinda: Ezredforduló	17
Kárász Tamás: Néma csend a parton	18
Szeghy Karolina: Mese a kis kék esőcsepről	19
Magyarádi Ágnes: A könyvtáros (1. rész)	20
Bemutatók:	
Baka Györgyi	22
Marcali Kiss Melitta	23
KÉK-oldal	23
Beszámolók:	
Ilka Gábor kiállításán (Somfai István), Tárlatmegnyitó (Wegenast Róbert)	24
Nagy-Rakita Melinda szerzői estjén (DLné), Márkus József kiállítása... (Somfai István)	26
Búcsúzunk Sármándi Páltól... (Somfai István)	27
Fecskepalota, 2018 (Daróci Lajosné), Kedves Poly-Art... (Szigeti Eszter)	28
Templom és könyvtár (Daróci Lajosné)	29
A csodaszarvas lába nyomán (M. Nagy. Péter)	30
Bíró Andrásra emlékeztek (Érdmost. hu)	31
W.R. mester 88 (Daróci Lajosné)	32

Illusztrációk:

Marcali Kiss Melitta

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dlnemarta@gmail.com, irka.habos@gmail.com • IRKA-logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048